

KNOWLEDGE. INVOLVEMENT. RESULTS.

Formy prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce

opracowane przez
FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz
na zlecenie Polskiej Agencji Informacji
i Inwestycji Zagranicznych [PAIiIZ]

1. Formy prowadzenia działalności gospodarczej – wprowadzenie

W Polsce działalność gospodarczą można prowadzić w formach zbliżonych do występujących w innych krajach europejskich. Wśród dostępnych form działalności można wyróżnić:

- 1.1 spółki handlowe, dzielące się na:
 - 1.1.1 spółki kapitałowe (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz akcyjna);
 - 1.1.2 spółki osobowe (spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna);
- 1.2 oddział przedsiębiorcy zagranicznego;
- 1.3 przedstawicielstwo przedsiębiorcy zagranicznego;
- 1.4 indywidualną działalność gospodarczą (w tym w ramach spółki cywilnej).

Spółdzielnie, stowarzyszenia, fundacje oraz formy transgraniczne, takie jak spółka europejska, czy europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych, które również mogą służyć prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce, pozostają poza zakresem niniejszego opracowania.

2. Wolność podejmowania działalności gospodarczej

W Polsce obowiązuje zasada swobody podejmowania działalności gospodarczej. Oznacza, że każdy – na równych prawach – ma prawo podjąć działalność gospodarczą według swojego wyboru.

Zasada wolności gospodarczej nie ma jednak charakteru absolutnego. Podstawowe znaczenie mają ograniczenia podmiotowe (odnoszące się do tego, kto może podejmować działalność gospodarczą) oraz przedmiotowe (dotyczące warunków, które muszą zostać spełnione dla prowadzenia danej działalności).

2.1 Ograniczenia podmiotowe

Na takich samych zasadach, jak obywatele polscy (a zatem np. w zakresie wyboru formy prowadzenia działalności), działalność gospodarczą mogą podejmować i wykonywać osoby fizyczne, prawne oraz inne jednostki organizacyjne posiadające zdolność prawną:

- 2.1.1 z państw członkowskich Unii Europejskiej;
- 2.1.2 z Norwegii, Islandii oraz Liechtensteinu;
- 2.1.3 z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi (np. z Rosji i Ukrainy);
- 2.1.4 obywatele państw innych niż wymienione powyżej, którzy są członkami rodzin osób wskazanych w pkt. od 2.1.1 do 2.1.3 powyżej, posiadają zezwolenie na zamieszkanie na podstawie ustawy o cudzoziemcach, są objęci ochroną

w Polsce na podstawie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (np. posiadają w Polsce zezwolenie na osiedlenie się, czy pobyt tolerowany, posiadają status uchodźcy) lub posiadają Kartę Polaka.

Powyższe wyliczenie obejmuje podmioty, które w najszerszym zakresie mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości. Inne osoby mogą jedynie prowadzić działalność gospodarczą w formie spółki: (i) komandytowej, (ii) komandytowo-akcyjnej, (iii) z ograniczoną odpowiedzialnością albo (iv) akcyjnej.

Umowy międzynarodowe mogą jednak przyznawać osobom spoza katalogu szersze uprawnienia.

2.2 Ograniczenia przedmiotowe

W zakresie ograniczeń przedmiotowych, najważniejsze są te nakładające obowiązek uzyskania przez przedsiębiorcę uprzedniej decyzji administracyjnej, uprawniającej do podjęcia danej działalności.

2.2.1 Koncesje

Koncesje wydawane są w dziedzinach działalności gospodarczej mających szczególne znaczenie ze względu na bezpieczeństwo państwa lub obywateli albo inny ważny interes publiczny.

Wymóg uzyskania koncesji dotyczy działalności w zakresie:

- (i) poszukiwania, rozpoznawania złóż węglowodorów oraz kopalni stałych objętych własnością górnictw, wydobywania kopalni ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów;
- (ii) wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym;
- (iii) wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami i energią;
- (iv) ochrony osób i mienia;
- (v) rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych, z wyłączeniem programów rozpowszechnianych wyłącznie w systemie teleinformatycznym, które nie są rozprowadzane naziemnie, satelitarnie lub w sieciach kablowych;
- (vi) przewozów lotniczych;
- (vii) prowadzenia kasyna gry.

Przed wydaniem koncesji organ administracji może sprawdzić, czy przedsiębiorca spełnia warunki wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją oraz czy daje rękojmię prawidłowego wykonywania takiej działalności.

Niekiedy liczba dostępnych koncesji jest ograniczona. W takim przypadku, organ administracji organizuje przetarg. Wygrywają w nim podmioty, które zaoferują najwyższe opłaty za udzielenie koncesji.

Istnieje możliwość uzyskania tzw. promesy, czyli przyrzeczenia wydania koncesji po spełnieniu określonych warunków. Promesa wydawana jest na minimum 6 miesięcy. W okresie jej ważności nie można odmówić udzielenia koncesji, chyba że przedsiębiorca nie spełnił wymaganych warunków lub zmieniły się dane zawarte we wniosku o udzielenie promesy.

2.2.2 Zezwolenia, licencje, zgody

Kolejnym przejawem przedmiotowego ograniczenia wolności gospodarczej jest wymóg uzyskania przez przedsiębiorcę zezwolenia, licencji lub zgody. Różne nazewnictwo nie oznacza jednak, że mamy do czynienia z odmiennymi aktami. Wszystkie te formy decyzji administracyjnej są równorzędne – wywołują ten sam skutek prawny w zakresie możliwości wykonywania działalności gospodarczej. Dla tych wszystkich form będziemy zatem używać w dalszej części zbiorczego pojęcia zezwolenia.

Zezwolenie pozwala na podjęcie i wykonywanie określonego rodzaju działalności gospodarczej w razie spełnienia przez przedsiębiorcę określonych ustawą wymagań.

Poniżej kilka przykładów działalności wymagającej zezwolenia:

- (i) działalność gospodarcza na terenie specjalnej strefy ekonomicznej, uprawniająca do korzystania z pomocy publicznej;
- (ii) działalność polegająca na prowadzeniu rynku regulowanego (giełdowego oraz pozagiełdowego);
- (iii) działalność funduszu emerytalnego;
- (iv) działalność bankowa obciążająca ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym;
- (v) działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków;
- (vi) działalność polegająca na wytwarzaniu produktu leczniczego lub na imporcie produktu leczniczego;
- (vii) wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych;
- (viii) wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- (ix) wykonywanie działalności pocztowej;
- (x) działalność funduszu inwestycyjnego.

Zezwolenie jest udzielane przedsiębiorcy po uprzednim stwierdzeniu, że spełnia on warunki określone ustawą. Warunki te dotyczą między innymi ochrony życia i zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa i porządku publicznego, tajemnicy państwowej oraz specyfiki działalności gospodarczej objętej zezwoleniem. Szczegółowe uregulowania dotyczące trybu wydawania zezwoleń zawarte zostały w poszczególnych ustawach. Spełnienie przez przedsiębiorcę warunków wykonywania określonej działalności zobowiązuje organ administracji do udzielenia zezwolenia.

2.2.3 Działalność regulowana

Działalność regulowana to działalność określona jako taka w przepisach ustaw. Aby móc ją wykonywać, przedsiębiorca jest zobowiązany:

- (i) spełnić wymagania określone w danej ustawie;
- (ii) uzyskać wpis w rejestrze działalności regulowanej.

Działalność regulowana nie jest działalnością wymagającą uzyskania koncesji czy zezwolenia, lecz jeszcze innym przejawem państwowej reglamentacji w zakresie swobody podejmowania działalności gospodarczej.

Tytułem przykładu, działalnością regulowaną jest między innymi:

- (i) kształcenie podyplomowe lekarzy i lekarzy dentyistów;
- (ii) działalność kantorowa;
- (iii) organizowanie imprez turystycznych;
- (iv) działalność gospodarcza w zakresie usług detektywistycznych;
- (v) konfekcjonowanie lub obrót środkami ochrony roślin.

W celu uzyskania wpisu do rejestru działalności regulowanej, przedsiębiorca składa oświadczenie o spełnieniu warunków niezbędnych do jej prowadzenia. Organ rejestrowy nie sprawdza na etapie postępowania rejestrowego prawdziwości zgłoszonych informacji i dokumentów. Może to jednak uczynić po dokonaniu wpisu. Jeśli okaże się, że informacje przedstawione przez przedsiębiorcę były niezgodne z prawdą lub przedsiębiorca nie usunął naruszeń warunków wymaganych do wykonywania działalności regulowanej w wyznaczonym przez organ terminie, wydawana jest decyzja o zakazie wykonywania działalności objętej wpisem. W takim przypadku przedsiębiorca może uzyskać ponowny wpis do rejestru w tym samym zakresie działalności gospodarczej nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji.

3. Najpowszechniejsze formy prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce

Najpopularniejszymi formami prowadzenia działalności są spółki handlowe, w szczególności spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółka jawna. Według Głównego Urzędu Statystycznego na koniec roku 2012 spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stanowiły ok. 83% wszystkich spółek handlowych, spółki jawne zaś – ok. 10%. Na dalszym miejscu plasuje się spółka akcyjna, komandytowa oraz komandytowo-akcyjna. Najmniej jest spółek partnerskich – stanowią one ok. 0,5% wszystkich spółek handlowych w Polsce. Trzeba jednak odnotować, że w ostatnim czasie największy przyrost dotyczył spółki komandytowej oraz komandytowo-akcyjnej. Powyższe podyktowane jest możliwością dokonania optymalizacji podatkowej w ramach struktury powyższych spółek z powodu opodatkowania przychodów na poziomie wspólników takich spółek, a nie samych spółek. Należy jednak wskazać, iż planowana jest nowelizacja ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, która wprowadzi opodatkowanie spółek komandytowych i spółek komandytowo-akcyjnych podatkiem dochodowym od osób prawnych, co w efekcie zmniejszy atrakcyjność tych form działalności. Według projektu nowelizacji powyższej ustawy, zmiany te miałyby wejść w życie 1 stycznia 2014 r.

Wiele osób fizycznych wybiera formę tzw. indywidualnej działalności gospodarczej. W ramach sektora prywatnego podmioty te stanowią ok. 76% wszystkich

przedsiębiorców. Prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej może się odbywać również w ramach spółki cywilnej, czyli zrzeszenia co najmniej dwóch podmiotów dla wspólnego prowadzenia działalności zarobkowej. W przeciwieństwie do spółek handlowych spółka cywilna nie jest odrębnym podmiotem prawa – podmiotami takimi są wyłącznie jej wspólnicy.

Inwestorzy zagraniczni korzystają również z formy oddziału, za którego pomocą mogą w Polsce prowadzić działalność w takim samym zakresie, jak w kraju ich siedziby.

3.1 Spółki handlowe

Spółka handlowa to forma współdziałania w celu zarobkowym co najmniej dwóch osób, za wyjątkiem spółki z o.o. i akcyjnej, które może założyć jeden podmiot, o ile założyciel sam nie jest jednoosobową spółką z o.o..

Spółka powstaje w wyniku zawarcia umowy, w której wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz ewentualnie przez współdziałanie w inny określony sposób.

Funkcjonowanie spółek handlowych regulują:

3.1.1 przepisy prawa,

3.1.2 wspólnicy bądź akcjonariusze w umowie albo statucie spółki.

W spółkach osobowych najważniejsze znaczenie mają osoby wspólników, ich kwalifikacje oraz wykonywana praca. Za zobowiązania takiej spółki wspólnicy, co do zasady, odpowiadają całym swoim majątkiem.

W spółkach kapitałowych, nacisk jest położony na dostarczany przez wspólników kapitał, na którym opiera się funkcjonowanie spółki. Wspólnicy nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania spółki – ryzykują jedynie wniesionym wkładem, którego mogą nie odzyskać w razie niepowodzenia biznesu.

3.2 Oddział przedsiębiorcy zagranicznego

Poprzez oddział przedsiębiorca zagraniczny może prowadzić w Polsce działalność gospodarczą w takim zakresie, w jakim ją wykonuje w kraju swojej siedziby.

3.3 Przedstawicielstwo

Posiadanie w Polsce przedstawicielstwa umożliwia przedsiębiorcy zagranicznemu wykonywanie działalności jedynie w zakresie swojej reklamy i promocji.

4. Kryteria wyboru danej formy prowadzenia działalności gospodarczej

4.1 Kraj pochodzenia inwestora

Kraj pochodzenia inwestora ma zasadnicze znaczenie dla możliwości prowadzenia w Polsce działalności gospodarczej. Jak szczegółowo wskazano w pkt. 2.1 powyżej, osoby spoza Unii Europejskiej, Norwegii, Islandii, Liechtensteinu oraz państw, z którymi Wspólnota Europejska i jej państwa członkowskie nie zawarły umów w zakresie swobody przedsiębiorczości, jak również osoby niespełniające przesłanek z ustawy o cudzoziemcach, ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub ustawy o Karcie Polaka mają możliwość wyboru prowadzenia działalności ograniczoną do spółek: (i) komandytowej, (ii) komandytowo-akcyjnej, (iii) z ograniczoną odpowiedzialnością oraz (iv) akcyjnej.

4.2 Rodzaj działalności

Zasadniczo, działalność gospodarcza może być prowadzona w dowolnej prawem przewidzianej formie. Niekiedy jednak ustawa nakazuje zastosowanie ściśle określonej formy działalności, jak np. w przypadku banków, firm ubezpieczeniowych oraz powszechnych towarzystw emerytalnych, które mogą działać wyłącznie w formie spółki akcyjnej.

4.3 Skala działalności

Generalną zasadą jest przeznaczenie spółek osobowych (z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej) dla działalności gospodarczej mniejszych rozmiarów, zaś spółek kapitałowych oraz spółki komandytowo-akcyjnej – dla znacznie większych przedsięwzięć gospodarczych. Powyższe wiąże się głównie z rozkładem ryzyka, na którego podjęcie godzą się inwestorzy, koniecznością ich osobistego zaangażowania w prowadzenie spraw spółki oraz możliwościami pozyskiwania kapitału z rynku.

4.4 Odpowiedzialność inwestora za zobowiązania podmiotu, za pomocą którego prowadzi działalność

W spółce jawnej nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki ponoszą wszyscy jej wspólnicy. W spółce komandytowej i komandytowo-akcyjnej zasada ta w pełni odnosi się do komplementariuszy. Dopuszczalna jest optymalizacja zakresu odpowiedzialności poprzez odpowiednie zaprojektowanie struktury spółki komandytowej lub spółki komandytowo-akcyjnej (spółka kapitałowa jako jedyny komplementariusz). Komandytariusz w spółce komandytowej odpowiada do wysokości sumy komandytowej, a akcjonariusz w spółce komandytowo-akcyjnej nie odpowiada za zobowiązania spółki.

Z kolei w spółkach kapitałowych wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki. Ich ryzyko ogranicza się do wniesionych wkładów w przypadku niepowodzenia działalności.

4.5 Konieczność osobistego zaangażowania w prowadzenie spraw

W spółkach osobowych każdy ze wspólników uczestniczy w prowadzeniu spraw spółki. Umowa spółki może jednak pozbawić konkretnego wspólnika tego prawa.

Konieczność osobistego zaangażowania może być ograniczona do minimum dla inwestora uczestniczącego jako komandytariusz spółki komandytowej lub akcjonariusz spółki komandytowo-akcyjnej. Z mocy prawa bowiem komandytariusz nie ma prawa ani obowiązku prowadzenia spraw spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Z kolei, akcjonariusz spółki komandytowo-akcyjnej uczestniczy w prowadzeniu jej spraw jedynie poprzez udział w podejmowaniu uchwał przez walne zgromadzenie.

W spółkach kapitałowych ciężar prowadzenia spraw spoczywa na organie odrębnym od organu właścicielskiego, tj. na zarządzie. Osobiste zaangażowanie inwestorów ogranicza się do wypowiedziania się (w formie uchwał) w najważniejszych sprawach dotyczących spółki, w ramach zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy. Nie ma przeszkód, by konkretny inwestor uczestniczył w zarządzaniu spółką jako członek zarządu.

4.6 Możliwości pozyskiwania kapitału

Najpopularniejszymi formami pozyskiwania kapitału dla prowadzenia działalności gospodarczej jest finansowanie inwestycji kredytem bankowym oraz emisją akcji bądź obligacji.

4.6.1 Emisja obligacji korporacyjnych

Przedsiębiorcami uprawnionymi do uzyskiwania kapitału poprzez emisję obligacji, są spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjne oraz spółki komandytowo-akcyjne.

W wyniku emisji obligacji podmiot uzyskuje środki pieniężne od obligatariuszy. Po jego stronie powstaje jednak zobowiązanie do wykupu obligacji w określonym terminie wraz z zapłatą odsetek. Jest to zatem forma tzw. finansowania długiem, w swej konstrukcji podobna do zaciągnięcia kredytu.

Podstawowymi korzyściami z emisji obligacji są niższy koszt uzyskania kapitału w porównaniu z kosztem kredytu oraz niezmieniona struktura właścicielska emitenta obligacji (właściciel obligacji nie staje się akcjonariuszem i nie zyskuje możliwości wywierania wpływu na spółkę).

Od 30 września 2009 roku rozpoczął działalność rynek obligacji Catalyst. Catalyst jest zorganizowaną platformą obrotu papierami dłużnymi (obligacjami korporacyjnymi, skarbowymi oraz listami zastawnymi), składającym się z czterech platform obrotu, zarówno dla klientów hurtowych, jak i detalicznych. Realizacja transakcji gwarantowana jest przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW).

Celem rynku Catalyst jest w szczególności ułatwienie zdobycia kapitału przez przedsiębiorców, zwiększenie ich wiarygodności w oczach inwestorów oraz ich promocja.

4.6.2 Emisja akcji w ramach oferty publicznej

Spółki akcyjne mają możliwość pozyskiwania kapitału z rynku w ramach oferty publicznej przeprowadzonej na Giełdzie Papierów Wartościowych lub w alternatywnym systemie obrotu (NewConnect). Do nabycia kapitału przez spółkę dojdzie, jeśli zainteresowane osoby (inwestorzy) zapiszą się na akcje i staną akcjonariuszami, zobowiązanymi do ich opłacenia.

Aby móc pozyskiwać kapitał w ten sposób spółka akcyjna musi jednak uzyskać status tzw. publicznej spółki akcyjnej. Spółka publiczna to taka, w której przynajmniej jednak akcja jest zdematerializowana, czyli nie posiada formy dokumentu, a jest jedynie zapisana na rachunku papierów wartościowych. By stać się spółką publiczną, spółka akcyjna musi przejść specjalną procedurę wiążącą się z przygotowaniem określonych dokumentów: co do zasady będzie to prospekt emisyjny (dla wejścia na GPW) lub dokument informacyjny (dla wejścia na NewConnect). Proces ten jest złożony, wymaga zebrania wielu informacji, dokonania analiz (w celu przedstawienia potencjalnym inwestorom rzetelnych informacji o spółce i jej działalności), a co za tym idzie – stosunkowo kosztowny. Dodatkowo, po uzyskaniu statusu spółki publicznej, spółka akcyjna zobowiązana jest przedstawiać tzw. raporty bieżące o istotnych wydarzeniach jej dotyczących oraz raporty okresowe, zawierające głównie informacje finansowe.

4.7 Opodatkowanie dochodu

Istotną różnicą pomiędzy prowadzeniem działalności gospodarczej w formie spółki osobowej oraz kapitałowej jest sposób opodatkowania.

Podatnikami w spółce osobowej są wyłącznie wspólnicy tych spółek, a nie sama spółka. Stąd też opodatkowaniu podlega wyłącznie dochód uzyskany przez wspólnika.

W zależności od tego, czy wspólnik jest osobą fizyczną, czy prawną, będzie on podlegał podatkowi dochodowemu od osób fizycznych (PIT) lub prawnych (CIT). Powyższa zasada może ulec zmianie w przypadku wejścia w życie projektowanej nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, która zakłada, iż pomimo braku osobowości prawnej, spółka komandytowa i komandytowo-akcyjna będą podlegać podatkowi dochodowemu od osób prawnych. Według projektu nowelizacji powyższej ustawy, zmiany te miałyby wejść w życie 1 stycznia 2014 r.

Dochód spółki kapitałowej podlega opodatkowaniu dwukrotnie – raz na poziomie spółki jako podatnika podatku dochodowego od osób prawnych, a następnie – na poziomie wspólnika uzyskującego wypłatę dywidendy.

4.8 Koszty funkcjonowania oraz formalizm prowadzenia działalności

W spółkach kapitałowych oraz w spółce komandytowo-akcyjnej istnieje wymóg wpłacenia kapitału zakładowego przez wspólników (w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na poziomie 5.000 złotych, w spółce akcyjnej – 100.000 złotych, w spółce komandytowo-akcyjnej – 50.000 złotych). W spółkach osobowych natomiast (z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej), ze względu na brak kapitału zakładowego, wspólnicy mogą dowolnie określić wysokość swoich wkładów. Co więcej, mogą także przewidzieć, że ich wkłady polegać będą na świadczeniu pracy lub usług.

Funkcjonowanie spółek kapitałowych, w szczególności spółki akcyjnej, odznacza się większym formalizmem oraz większym stopniem skomplikowania niż spółek osobowych, co niesie za sobą zwiększone koszty (np. wymóg sporządzenia aktu notarialnego z każdego walnego zgromadzenia akcjonariuszy, koszty funkcjonowania organów).

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

Charakterystyka form prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce

5. Spółki kapitałowe
 - 5.1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
 - 5.2 spółka akcyjna
 - 5.3 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – spółka akcyjna (tabela porównawcza)
6. Spółki osobowe
 - 6.1 spółka jawna
 - 6.2 spółka partnerska
 - 6.3 spółka komandytowa
 - 6.4 spółka komandytowo-akcyjna
7. Indywidualna działalność gospodarcza
8. Spółka cywilna
9. Oddział zagranicznego przedsiębiorcy – przedstawicielstwo zagranicznego przedsiębiorcy (tabela porównawcza)

Spółki kapitałowe w Polsce

Uwagi ogólne

W polskim porządku prawnym istnieją dwa modele spółki kapitałowej: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (sp. z o.o.) oraz spółka akcyjna (S.A.). Obydwa posiadają odrębną od wspólników / akcjonariuszy osobowość prawną. Spółka akcyjna jest modelem przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej na szeroką skalę, podczas gdy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może służyć jako forma działalności na każdą skalę, z zachowaniem ograniczonej liczby wspólników. Działalność banków, zakładów ubezpieczeń oraz powszechnych towarzystw emerytalnych musi być prowadzona w formie spółki akcyjnej.

Główne różnice pomiędzy spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a spółką akcyjną przedstawia poniższa tabela:

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
Preferowana forma działalności:	
<ul style="list-style-type: none">Joint ventures (wspólne przedsięwzięcia) z niewielką liczbą wspólników.Dla wspólników chcących zachować bezpośredni nadzór nad prowadzeniem spraw spółki.Dla przedsięwzięć gospodarczych mniejszych rozmiarów.	<ul style="list-style-type: none">Joint ventures (wspólne przedsięwzięcia) ze znaczną liczbą wspólników.Dla podmiotów, w których nadzór ma być wykonywany jedynie poprzez radę nadzorczą.Dla przedsięwzięć gospodarczych większych rozmiarów.Dla podmiotów planujących wejście na giełdę.
Obowiązkowa forma działalności dla:	
Nie dotyczy	Banków, zakładów ubezpieczeń oraz powszechnych towarzystw emerytalnych

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
Założyciele	
<ul style="list-style-type: none">• Jedna lub większa liczba osób fizycznych lub prawnych• Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie może założyć – jako jedyny wspólnik – inną jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Jednoosobowa sp. z o.o. może jednak wtórnie stać się jedynym wspólnikiem sp. z o.o. poprzez nabycie wszystkich udziałów w sp. z o.o.	
Czynności niezbędne do założenia spółki	
<ul style="list-style-type: none">• Zawarcie umowy spółki w formie aktu notarialnego.• Wniesienie wkładów przez wspólników na pokrycie:<ul style="list-style-type: none">a) całego kapitału zakładowego,b) tzw. agio (różnicy pomiędzy ceną, za które udziały są obejmowane a ich wartością nominalną).• Powołanie zarządu.• Powołanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej – obowiązkowe jedynie, gdy zachodzą łącznie następujące okoliczności: kapitał zakładowy przekracza 500.000 złotych, a liczba wspólników przekracza 25 osób.• Rejestracja w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).	<ul style="list-style-type: none">• Przyjęcie statutu spółki w formie aktu notarialnego.• Wniesienie wkładów przez akcjonariuszy:<ul style="list-style-type: none">a) akcje obejmowane za wkłady pieniężne – obowiązek opłacenia co najmniej ¼ ich wartości nominalnej,b) agio (różnica pomiędzy ceną emisyjną a wartością nominalną akcji) musi zostać w całości uiszczona przed zarejestrowaniem spółki.• Powołanie zarządu,• Obowiązkowe powołanie rady nadzorczej,• Rejestracja w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).
Spółka w organizacji (przed zarejestrowaniem w KRS)	
Reprezentowana przez zarząd albo pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą wspólników.	Do momentu powołania zarządu, spółka reprezentowana jest przez wszystkich założycieli działających łącznie albo przez pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą założycieli.
Kapitał zakładowy	
<ul style="list-style-type: none">• Minimalny kapitał zakładowy wynosi	<ul style="list-style-type: none">• Minimalny kapitał zakładowy wynosi 100.000

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
<p>5.000 złotych.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wartość nominalna udziału to minimum 50 złotych.• Kapitał zakładowy spółki dzieli się na udziały o równej albo nierównej wartości nominalnej (decyduje umowa spółki). Udziały o równej wartości nominalnej są częściej spotykane – wówczas wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział. Udziały o nierównej wartości nominalnej są rzadziej spotykane – wówczas wspólnik może posiadać tylko jeden udział.• Kapitał zakładowy musi być opłacony w całości przed rejestracją spółki w KRS.	<p>złotych.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wartość nominalna akcji to minimum 1 grosz.• Kapitał zakładowy spółki dzieli się na akcje o równej wartości nominalnej.• Obowiązek opłacenia co najmniej ¼ kapitału zakładowego przed zarejestrowaniem spółki.• Obowiązkowa weryfikacja przez biegłego rewidenta wartości wkładów niepieniężnych wnoszonych do spółki (z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w Kodeksie spółek handlowych).
Kapitał docelowy	
Nie dotyczy	<ul style="list-style-type: none">• Nie może być wyższy niż $\frac{3}{4}$ kapitału zakładowego.• Upoważnienie Zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w granicach tzw. kapitału docelowego jest ograniczone w czasie – maksymalnie na okres 3 lat.
Podwyższenie kapitału zakładowego	
<ul style="list-style-type: none">• Kapitał zakładowy może zostać podwyższony przez wspólników na mocy dotychczasowych postanowień umowy spółki (wymagana forma pisemna) oraz przez zmianę umowy spółki (forma aktu notarialnego).• Podwyższenie kapitału zakładowego może być przeprowadzone poprzez wniesienie nowych wkładów przez wspólników lub z wykorzystaniem środków spółki (zgromadzonych w kapitalne zapasowym lub rezerwowym).	<ul style="list-style-type: none">• Kapitał zakładowy może zostać podwyższony:<ul style="list-style-type: none">a) na mocy uchwały akcjonariuszy w oparciu o nowe wkłady akcjonariuszy albo w oparciu o środki spółki (kapitał zapasowy lub rezerwy utworzony z zysku spółki),b) na mocy uchwały zarządu (w granicach tzw. kapitału docelowego), uprzednio upoważnionego przez wspólników.• Uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego powinny być dokonane w formie aktu notarialnego.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
Udziały / akcje	
<ul style="list-style-type: none">• Charakter niematerialny – udziałowcy wpisani są do księgi udziałów prowadzonej przez zarząd.• Umowa sprzedaży oraz zastawu udziałów – forma pisemna z podpisami notarialnie poświadczonymi pod rygorem nieważności.• Zbycie udziałów jest skuteczne wobec spółki od chwili jej powiadomienia przez jednego z zainteresowanych.	<ul style="list-style-type: none">• Akcje imienne lub na okaziciela.• Akcje na okaziciela nie mogą być wydawane przed pełną wpłatą; na dowód częściowej wpłaty wydawane są imienne świadectwa tymczasowe.• Księga akcji obejmuje wpisy dotyczące akcji imiennych oraz świadectw tymczasowych.• Akcje są niepodzielne. Mogą być wydawane w odcinkach zbiorowych.• Zbycie akcji imiennej lub świadectwa tymczasowego wymaga pisemnego oświadczenia oraz przeniesienia posiadania akcji lub świadectwa tymczasowego.• Zbycie akcji na okaziciela wymaga przeniesienia posiadania dokumentu akcji na okaziciela.
Wybrane prawa i obowiązki wspólników / akcjonariuszy	
<ul style="list-style-type: none">• Możliwość ustanowienia udziałów uprzywilejowanych:<ul style="list-style-type: none">a) w zakresie prawa głosu (maksymalnie 3 głosy na 1 udział),b) w zakresie dywidendy (maksymalnie 150% dywidendy przypadającej na udział nieuprzywilejowany);c) w zakresie udziału w podziale aktywów spółki w przypadku jej likwidacji.• Umowa spółki może przewidywać możliwość nałożenia przez zgromadzenie wspólników obowiązku dopłat, nakładanych na wspólników równomiernie w stosunku do posiadanych przez nich udziałów. Dopłaty nie podwyższają kapitału zakładowego spółki, ale zasilają kapitał rezerwowy I mogą być zwracane wspólnikom na podstawie uchwały	<ul style="list-style-type: none">• Możliwość ustanowienia akcji uprzywilejowanych:<ul style="list-style-type: none">a) w zakresie prawa głosu (maksymalnie 2 głosy na akcję),b) w zakresie dywidendy (maksymalnie 150% dywidendy przypadającej na akcje nieuprzywilejowane; ograniczenie nie dotyczy akcji bez prawa głosu (tzw. akcji niemych),c) w zakresie udziału w podziale aktywów spółki w przypadku jej likwidacji.• Statut spółki może ograniczyć prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 1/10 ogółu głosów w spółce. Ograniczenie to może dotyczyć wyłącznie wykonywania prawa głosu z akcji przekraczających limit głosów określony w statucie.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
zgromadzenia wspólników.	
Zarząd	
<ul style="list-style-type: none">• Jedna lub więcej osób fizycznych.• Kadencja – brak ograniczeń czasowych.• Zakaz konkurencji z mocy prawa.	<ul style="list-style-type: none">• Jedna lub więcej osób fizycznych.• Kadencja – maksymalnie 5 lat.• Zakaz konkurencji z mocy prawa.
Nadzór	
<ul style="list-style-type: none">• Prawo indywidualnego nadzoru przysługuje każdemu wspólnikowi. Może ono zostać ograniczone albo wyłączone na mocy umowy spółki w przypadku ustanowienia rady nadzorczej.• Rada nadzorcza:<ul style="list-style-type: none">a) ustanowienie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej jest obowiązkowe tylko wtedy, gdy kapitał zakładowy przekracza 500.000 złotych, zaś liczba wspólników – 25 osób,b) co najmniej 3 członków,c) nie ma prawa wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki,d) kadencja – 1 rok, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.• Prawo wspólnika (wspólników) reprezentującego co najmniej 1/10 kapitału zakładowego do żądania wyznaczenia przez sąd rejestrowy biegłego do zbadania rachunkowości oraz działalności spółki.	<ul style="list-style-type: none">• Brak prawa indywidualnego nadzoru akcjonariusza nad spółką.• Rada nadzorcza:<ul style="list-style-type: none">a) jej ustanowienie jest obowiązkowe,b) składa się z co najmniej 3 członków; w spółkach publicznych z co najmniej 5 członków,c) nie ma prawa wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki,d) na wniosek akcjonariuszy, reprezentujących co najmniej 1/5 kapitału zakładowego, wybór rady nadzorczej powinien być dokonany przez najbliższe walne zgromadzenie w drodze głosowania oddzielnymi grupami. Członek rady nadzorczej wybrany w ten sposób może zostać wyznaczony do wykonywania indywidualnego nadzoru. Jest on wówczas związany zakazem konkurencji,e) kadencja – maksymalnie 5 lat.• Brak prawa wspólnika do żądania wyznaczenia przez sąd rejestrowy biegłego do zbadania rachunkowości oraz działalności spółki.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
Zgromadzenie wspólników / Walne zgromadzenie akcjonariuszy	
<ul style="list-style-type: none">• Protokół ze zgromadzenia wspólników co do zasady sporządzany w formie pisemnej, dla zaprotokołowania uchwał o zmianie umowy spółki konieczna jest forma aktu notarialnego.• Miejsce odbywania zgromadzeń – miejscowość, w której spółka ma siedzibę; inne miejsce w Polsce – tylko, gdy dopuszcza to umowa spółki.	<ul style="list-style-type: none">• Protokoły walnych zgromadzeń sporządzane są w formie aktu notarialnego.• Miejsce odbywania zgromadzeń – miejscowość, w której spółka ma siedzibę; inne miejsce w Polsce – tylko, gdy dopuszcza to statut spółki. Akcjonariusze mogą uczestniczyć w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, o ile statut to dopuszcza.
Wyłączenie ze spółki	
Powództwo o wyłączenie wspólnika ze spółki.	Przymusowy wykup akcji (95% - 5%).
Odpowiedzialność spółki	
Spółka odpowiada za swoje zobowiązania całym swoim majątkiem, bez żadnych ograniczeń.	
Odpowiedzialność wspólników, akcjonariuszy i członków zarządu za zobowiązania spółki	
<ul style="list-style-type: none">• Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki.• Członkowie zarządu są solidarnie ponoszą solidarną odpowiedzialność wobec wierzycieli spółki z tytułu bezskutecznej egzekucji z majątku spółki. Członek zarządu może uniknąć odpowiedzialności w razie wykazania, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowania upadłościowe albo w razie wykazania, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło bez winy członka zarządu albo w razie wykazania, że pomimo niezgłoszenia	<ul style="list-style-type: none">• Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki.• Członkowie zarządu nie odpowiadają za zobowiązania spółki.• Roszczenie do członka zarządu o naprawienie szkody wyrządzonej spółce przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem dziesięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
<p>wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.</p> <ul style="list-style-type: none">• Roszczenie do członka zarządu o naprawienie szkody wyrządzonej spółce przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem dziesięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.	

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Preferowana forma działalności

- Joint ventures (wspólne przedsięwzięcia) z niewielką liczbą wspólników.
- Dla wspólników chcących:
 - a) zachować bezpośredni nadzór nad prowadzeniem spraw spółki,
 - b) ograniczyć swoje ryzyko do środków zaangażowanych w spółkę tytułem wkładów (brak odpowiedzialności majątkiem osobistym wspólnika za zobowiązania spółki).
- Dla przedsięwzięć gospodarczych mniejszych rozmiarów.

Firma

- Może być obrana dowolnie, powinna jednak zawierać dodatkowe oznaczenie „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.
- Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „spółka z o.o.” lub „sp. z o.o.”.

Status prawny spółki

Kapitałowa spółka handlowa.

Osobowość prawna

Posiada osobowość prawną

Właściwy rejestr

Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).

Właściwy sąd rejestrowy

Sąd rejonowy właściwy miejscowo dla siedziby spółki.

Wspólnicy

- Jeden lub większa liczba podmiotów spośród:
 - a) osób fizycznych,

- b) osób prawnych,
- c) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.
- Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie może założyć – jako jedyny wspólnik – inna jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Jednoosobowa sp. z o.o. może jednak wtórnie stać się jedynym wspólnikiem sp. z o.o. poprzez nabycie wszystkich udziałów w sp. z o.o.

Okres trwania spółki

- Czas oznaczony (w tym okres realizacji określonego zadania) albo nieoznaczony.
- Staje się odrębnym podmiotem prawa z chwilą zawarcia umowy spółki – tzw. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji. Osobowość prawną uzyskuje z momentem wpisu do KRS.

Umowa spółki

- Forma aktu notarialnego pod rygorem nieważności.
- Powinna określać co najmniej:
 - a) firmę i siedzibę spółki,
 - b) przedmiot działalności spółki,
 - c) wysokość kapitału zakładowego,
 - d) czy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział,
 - e) liczbę i wartość nominalną udziałów objętych przez poszczególnych wspólników,
 - f) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony.
- Do zmiany postanowień umowy spółki konieczne jest podjęcie uchwały przez zgromadzenie wspólników większością 2/3 głosów, chyba że umowa spółki przewiduje surowsze wymogi. Uchwała zwiększająca świadczenia wspólników lub uszczuplająca ich prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym wspólnikom, wymaga zgody wszystkich wspólników, których dotyczy.
- Umowa spółki może również zostać zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki udostępnianego w systemie teleinformatycznym (<https://ems.ms.gov.pl>). Zawarcie umowy spółki przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga wypełnienia formularza umowy, po wcześniejszej rejestracji (założeniu konta) w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości.

Czynności niezbędne do założenia spółki

- Zawarcie umowy spółki w formie aktu notarialnego.
- Wniesienie wkładów przez wspólników na pokrycie całego kapitału zakładowego oraz na tzw. agio (różnicy pomiędzy ceną, za które udziały są obejmowane a ich wartością

nominalną).

- Powołanie zarządu.
- Powołanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej – obowiązkowe jedynie, gdy zachodzą łącznie następujące okoliczności:
 - a) kapitał zakładowy przekracza 500.000 złotych,
 - b) liczba wspólników przekracza 25 osób.
- Rejestracja w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) w ciągu 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy spółki.
- Od 1 stycznia 2012 r. istnieje dodatkowa procedura rejestracji spółki – za pośrednictwem internetu (e-rejestracja) – zawarcie umowy spółki przy wykorzystaniu dostępnego elektronicznie wzorca umowy (nie jest konieczne zawarcie umowy w formie aktu notarialnego).

Spółka w organizacji (przed zarejestrowaniem w KRS)

Reprezentowana przez zarząd albo pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą wspólników.

Średni czas rejestracji

Średni czas rejestracji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością to ok. 6 tygodni.

Wkłady wspólników

- Przedmiotem wkładu do spółki nie może być prawo niezbywalne lub świadczenie pracy bądź usług.
- W przypadku gdy wspólnik wniósł wkład niepieniężny mający wady, jest on zobowiązany do wyrównania spółce różnicy między wartością przyjętą w umowie spółki a zbywcą wartością wkładu. Umowa spółki może przewidywać, że spółce przysługują wówczas także inne uprawnienia.
- W sytuacji, gdy wkładem do spółki w celu pokrycia udziału ma być w całości albo w części wkład niepieniężny (aport), umowa spółki powinna szczegółowo określać przedmiot tego wkładu oraz osobę wspólnika wnoszącego aport, jak również liczbę i wartość nominalną objętych w zamian udziałów.

Udział wspólników w zyskach i stratach

- Wspólnik ma prawo do udziału w zysku wynikającym z rocznego sprawozdania finansowego i przeznaczonym do podziału uchwałą zgromadzenia wspólników.
- Zysk przypadający wspólnikom dzieli się w stosunku do udziałów. Umowa spółki może przewidywać inny sposób podziału zysku.

- Wspólnicy nie uczestniczą bezpośrednio w pokrywaniu strat spółki. Jednakże, zysk przeznaczony do wypłaty wspólnikom w danym roku należy pomniejszyć o niepokryte straty.

Kapitał zakładowy

- Minimalny kapitał zakładowy wynosi 5.000 złotych.
- Wartość nominalna udziału to minimum 50 złotych.
- Kapitał zakładowy spółki:
 - a) dzieli się na udziały o równej albo nierównej wartości nominalnej – decyduje umowa spółki,
 - b) jeżeli wspólnik może mieć więcej niż jeden udział, wówczas wszystkie udziały w kapitale zakładowym są równe i niepodzielne,
 - c) musi być opłacony w całości przed rejestracją spółki w KRS.

Podwyższenie kapitału zakładowego

- Tryby podwyższenia kapitału zakładowego:
 - a) na mocy dotychczasowych postanowień umowy spółki (oświadczenie o objęciu nowych udziałów w formie pisemnej; objęcie tylko przez dotychczasowych wspólników proporcjonalnie do posiadanych udziałów),
 - b) przez zmianę umowy spółki (forma aktu notarialnego; dopuszczalne objęcie nieproporcjonalnie do liczby posiadanych udziałów oraz przystąpienie nowego wspólnika).
- Sposoby pokrycia podwyższenia kapitału zakładowego:
 - a) wniesienie nowych wkładów przez wspólników,
 - b) wykorzystanie środków spółki (zgromadzonych na kapitale zapasowym lub rezerwowym utworzonym z zysku spółki) – nowe udziały przeznaczone tylko dla dotychczasowych wspólników w stosunku do ich dotychczasowych udziałów; nowe udziały nie wymagają objęcia.

Udziały

- Charakter niematerialny – udziałowcy wpisani są do księgi udziałów prowadzonej przez zarząd.
- Umowa sprzedaży oraz zastawu udziałów:
 - a) forma pisemna z podpisami notarialnie poświadczonymi pod rygorem nieważności,
 - b) skuteczna wobec spółki od chwili jej powiadomienia przez sprzedającego udziały lub nabywcę (konieczne przedstawienie spółce dowodu zawarcia umowy).

Wybrane prawa i obowiązki wspólników

- Możliwość ustanowienia udziałów uprzywilejowanych:
 - a) w zakresie prawa głosu – maksymalnie 3 głosy na 1 udział,
 - b) w zakresie dywidendy – maksymalnie 150% dywidendy przypadającej na udział nieuprzywilejowany,
 - c) w zakresie udziału w podziale aktywów spółki w przypadku jej likwidacji.
- Dopłaty wspólników do spółki:
 - a) aby zgromadzenie wspólników mogło je uchwalić, muszą być wyraźnie przewidziane w umowie spółki,
 - b) nakładane uchwałą zgromadzenia wspólników równomiernie w stosunku do udziałów posiadanych przez wspólników, w granicach liczbowo oznaczonej wysokości,
 - c) nie podwyższają kapitału zakładowego spółki, lecz zasilają kapitał rezerwowy,
 - d) mogą być zwracane wspólnikom na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników.

Zarząd

- Składa się z jednego lub większej liczby członków (tylko osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych).
- Kadencja – brak ograniczeń czasowych; umowa spółki może przewidywać powołanie na czas nieoznaczony.
- Zakaz konkurencji – z mocy prawa.

Nadzór

- Prawo indywidualnego nadzoru wspólnika nad spółką:
 - a) przysługuje każdemu wspólnikowi,
 - b) w przypadku ustanowienia rady nadzorczej, może zostać ograniczone albo wyłączone na mocy umowy spółki,
 - c) nie można wyłączyć uprawnień wspólnika (wspólników) reprezentującego co najmniej 1/10 kapitału zakładowego do żądania wyznaczenia przez sąd rejestrowy biegłego do zbadania rachunkowości oraz działalności spółki.
- Rada nadzorcza/komisja rewizyjna:
 - a) ustanowienie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej jest obowiązkowe tylko wtedy, gdy kapitał zakładowy przekracza 500.000 złotych, zaś liczba wspólników – 25 osób,
 - b) składa się z co najmniej 3 członków,
 - c) nie ma prawa wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki,

d) kadencja – 1 rok, chyba że umowa spółki przewiduje inaczej.

Zgromadzenie wspólników

- Protokół ze zgromadzenia wspólników:
 - a) co do zasady – w zwykłej formie pisemnej,
 - b) zmiana umowy spółki - forma aktu notarialnego.
- Miejsce odbywania zgromadzeń:
 - a) miejscowość, w której spółka ma siedzibę,
 - b) inne miejsce w Polsce – tylko, gdy dopuszcza to umowa spółki.

Opodatkowanie

Spółka jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych (CIT według stawki 19%) oraz podatnikiem VAT.

Odpowiedzialność spółki

Spółka odpowiada za swoje zobowiązania całym swoim majątkiem, bez żadnych ograniczeń.

Odpowiedzialność wspólników

Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki. Ich ryzyko ogranicza się do środków zaangażowanych w spółkę tytułem wkładów lub dopłat.

Odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki

Odpowiedzialność solidarna wobec wierzycieli spółki:

- z tytułu podania fałszywych danych w oświadczeniu o pokryciu kapitału zakładowego (jeśli faktycznie wniesiono wkłady niepełne, pozorne, zawyżono aporty etc) - przez 3 lata od zarejestrowania spółki lub podwyższenia jej kapitału,
- z tytułu bezskutecznej egzekucji z majątku spółki, chyba że:
 - a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowania upadłościowe,
 - b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nieszczęście postępowania układowego nastąpiło bez winy członka zarządu,
 - c) pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nieszczęścia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Wyłączenie ze spółki

- Powództwo o wyłączenie wspólnika ze spółki:
 - a) zasada: wyłączenia żądać muszą wszyscy pozostali wspólnicy, posiadający łącznie ponad 50% udziałów,
 - b) umowa spółki może przewidywać, że z żądaniem wyłączenia może wystąpić mniejsza liczba wspólników (zawsze jednak posiadających ponad 50% udziałów) – pozywani są wówczas wszyscy pozostali wspólnicy.
- Sąd może orzec wyłączenie tylko z ważnych przyczyn.

Przekształcenie / połączenie / podział

- Przekształcenie spółki cywilnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością – niezbędne czynności:
 - a) zmiana umowy spółki cywilnej w umowę spółki z o.o. (wraz ze spełnieniem innych wymogów odnoszących się do utworzenia spółki z o.o.),
 - b) wpis spółki z o.o. do KRS.
- Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością:
 - a) może połączyć się z inną spółką kapitałową oraz spółkami osobowymi,
 - b) może podzielić się na dwie albo więcej spółek kapitałowych,
 - c) może być przekształcona w dowolną inną spółkę handlową (jawną, partnerską, komandytową, komandytowo-akcyjną, akcyjną).

SPÓŁKA JAWNA
Preferowana forma działalności
<ul style="list-style-type: none">• Prowadzenie działalności gospodarczej w stosunkowo niewielkiej skali (mikroprzedsiębiorcy, mali przedsiębiorcy) przez minimum dwa podmioty.• Wzorcowa spółka osobowa – przepisy dotyczące spółki jawnej stosuje się odpowiednio do spółki partnerskiej i komandytowej oraz, w ograniczonym zakresie – do spółki komandytowo-akcyjnej.
Firma
<ul style="list-style-type: none">• Powinna zawierać nazwisko lub firmę (nazwę) co najmniej jednego ze wspólników oraz dodatkowe oznaczenie formy prawnej „spółka jawna”.• Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp. j.”.
Status prawny spółki
Osobowa spółka handlowa.
Osobowość prawna
Brak osobowości prawnej, posiada jednak: <ul style="list-style-type: none">• zdolność prawną – może we własnym imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania (np. na podstawie umów, w wyniku czynu nieuczciwej konkurencji, bezpodstawnego wzbogacenia, wyrządzenia szkody wskutek działania przedsiębiorstwa),• zdolność sądową (może być stroną w postępowaniu sądowym) i zdolność procesową (może samodzielnie występować przed sądem w obronie swoich interesów).
Właściwy rejestr
Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).
Właściwy sąd rejestrowy
Sąd rejonowy właściwy miejscowo dla siedziby spółki.

Minimalny wymagany kapitał
Brak wymogu minimalnego kapitału.
Założyciele/Wspólnicy
<ul style="list-style-type: none">• Minimum dwóch założycieli spośród:<ul style="list-style-type: none">a) osób fizycznych,b) osób prawnych,c) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.• Możliwe jest zawiązanie spółki jawnej przez różne podmioty, np. osobę fizyczną z osobą prawną.
Okres trwania spółki
<ul style="list-style-type: none">• Czas oznaczony (w tym okres realizacji określonego zadania) albo nieoznaczony.• Powstaje z chwilą wpisu do KRS.
Umowa spółki jawnej
<ul style="list-style-type: none">• Forma pisemna pod rygorem nieważności, przy czym, jeśli wkładem wspólnika do spółki jest:<ul style="list-style-type: none">a) nieruchomości, powinna zostać zawarta w formie aktu notarialnego,b) przedsiębiorstwo (lub jego zorganizowana część), powinna zostać zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.• Powinna określać co najmniej:<ul style="list-style-type: none">a) firmę i siedzibę spółki,b) określenie wkładów wnoszonych przez każdego wspólnika i ich wartość,c) przedmiot działalności spółki,d) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony.• Zmiana postanowień umowy spółki – również forma pisemna pod rygorem nieważności, za zgodą wszystkich wspólników, chyba że umowa spółki określa inne warunki dokonywania zmian umowy spółki (np. określoną większością głosów).
Czynności niezbędne do założenia spółki
<ul style="list-style-type: none">• Zawarcie umowy przez wspólników (osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika).

- Zgłoszenie spółki do właściwego sądu rejestrowego przez któregokolwiek ze wspólników. Do wniosku załącza się jednocześnie formularze zgłoszeniowe do urzędu skarbowego, urzędu statystycznego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ten ostatni, jeśli spółka będzie zatrudniać pracowników).
- Do w/w zgłoszenia należy dołączyć poświadczony notarialnie wzory podpisów osób uprawnionych do reprezentowania spółki.
- Wpisanie przez sąd rejestrowy spółki do KRS – z tym momentem spółka powstaje.

Średni czas rejestracji

- Średni czas rejestracji spółki jawnej to ok. 3 – 4 tygodnie.
- Do chwili wpisu do KRS, spółka nie istnieje i nie może prowadzić działalności gospodarczej.

Wkłady wspólników

- Przedmiotem wkładu wspólników mogą być m.in.:
 - a) rzeczy,
 - b) prawa, np. majątkowe prawa autorskie,
 - c) świadczone usługi.
- Udział kapitałowy wspólnika w spółce:
 - a) odpowiada wartości rzeczywiście wniesionego wkładu,
 - b) jego zmniejszenie wymaga zgody pozostałych wspólników.
- Umowa spółki może przewidywać, że udział kapitałowy wspólnika ma wartość zerową (np. gdy wkład polega na świadczeniu usług), przy czym niezbędne będzie określenie zasad wyliczenia udziału likwidacyjnego wspólnika.
- Wspólnik nie jest uprawniony ani zobowiązany do podwyższenia umówionego wkładu.

Udział wspólników w zyskach i stratach

- Podział zysku pomiędzy wspólników:
 - a) może określać umowa spółki,
 - b) w braku postanowień umownych – udział każdego ze wspólników jest równy, bez względu na rodzaj i wartość wkładów.
- Nie można całkowicie wyłączyć wspólnika od udziału w zyskach spółki.
- Prawo wspólnika żądania podziału i wypłaty całości zysku z końcem każdego roku obrotowego.
- Prawo wspólnika żądania corocznie wypłaty odsetek w wysokości 5% (ewentualnie innej wysokości określonej w umowie spółki) od swojego udziału kapitałowego:

- a) nawet gdy spółka poniosła stratę,
- b) umowa spółki może to uprawnienie wyłączyć.
- Strata spółki, prowadząca do obniżenia bieżącej wartości bilansowej wkładów – zysk przeznaczany jest w pierwszej kolejności na uzupełnienie uszczuplonego udziału wspólnika.
- Umowa spółki może zwolnić wspólnika od udziału w stratach.

Reprezentacja spółki

- Każdy wspólnik może samodzielnie reprezentować spółkę, chyba że umowa spółki przewiduje inne zasady reprezentacji.
- Pozbawienie wspólnika prawa reprezentacji:
 - a) na mocy umowy spółki,
 - b) na mocy orzeczenia sądu (tylko z ważnych powodów).
- Prokura (szczególne pełnomocnictwo handlowe):
 - a) do ustanowienia wymagana jest zgoda wszystkich wspólników mających prawo prowadzenia spraw spółki,
 - b) do odwołania wystarczy decyzja jednego wspólnika mającego prawo prowadzenia spraw spółki.

Prowadzenie spraw spółki

- Zakaz powierzania prowadzenia spraw spółki osobom trzecim z wyłączeniem wspólników.
- Prawo i obowiązek każdego wspólnika prowadzenia spraw spółki.
- Prowadzenia spraw spółki przez wspólnika jest nieodpłatne.
- Prowadzenie spraw spółki może być powierzone jednemu lub kilku wspólnikom (z wyłączeniem pozostałych):
 - a) na mocy umowy spółki,
 - b) na podstawie uchwały wspólników.
- Wspólnik mający prawo prowadzenia spraw spółki może bez uchwały wspólników wykonać czynność nagłą, której zaniechanie mogłoby wyrządzić spółce poważną szkodę.
- Zakres upoważnienia do prowadzenia spraw spółki:
 - a) czynności zwykłego zarządu – mogą być prowadzone przez każdego wspólnika, który nie jest wyłączony od prowadzenia spraw spółki, przy czym umowa spółki może określać, że wymagana jest uchwała wspólników,
 - b) czynności przekraczające zwykły zarząd – wymagana jest zgoda wszystkich wspólników, w tym także wspólników wyłączonych od prowadzenia spraw spółki.
- Przed załatwieniem przez pojedynczego wspólnika sprawy z zakresu zwykłego zarządu każdy z pozostałych wspólników może sprzeciwić się jej przeprowadzeniu – w takim wypadku konieczna jest uprzednia uchwała wspólników.

- Jeżeli w sprawach nieprzekraczających zwykłych czynności spółki wymagana jest uchwała wspólników, konieczna jest jednomyślność wszystkich wspólników mających prawo prowadzenia spraw spółki.
- Prawo prowadzenia spraw spółki (jak również zwolnienie wspólnika od tego obowiązku) może być odebrane wspólnikowi z ważnych powodów, na mocy prawomocnego orzeczenia sądu.

Opodatkowanie

- Spółka:
 - a) nie jest podatnikiem podatku dochodowego z tytułu osiąganego przez nią dochodu,
 - b) jest podatnikiem VAT.
- Podatkiem dochodowym opodatkowani są poszczególni wspólnicy:
 - a) osoby fizyczne – podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT),
 - b) osoby prawne – podatek dochodowy od osób prawnych (CIT).

Odpowiedzialność spółki

Spółka ponosi nieograniczoną odpowiedzialność za swoje zobowiązania całym swoim majątkiem.

Odpowiedzialność wspólników

- Odpowiedzialność wspólnika za zobowiązania spółki – cechy:
 - a) nieograniczona – za wszystkie zobowiązania spółki,
 - b) osobista – całym majątkiem wspólnika,
 - c) solidarna – wierzyciel może żądać zaspokojenia całości roszczenia od jednego, kilku lub wszystkich wspólników,
 - d) subsydiarna – wierzyciel może prowadzić egzekucję wobec wspólnika wówczas, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Można jednak wystąpić z powództwem przeciwko wspólnikowi wcześniej, tj. przed ustaleniem bezskuteczności egzekucji z majątku spółki.
- Odpowiedzialność za zobowiązania powstałe przed wpisem spółki do rejestru:
 - a) ponoszą ją wszystkie osoby, które działały w imieniu spółki po jej zawarciu, a przed jej wpisem do rejestru,
 - b) nieograniczona,
 - c) osobista,
 - d) solidarna,
 - e) pierwszorzędna (nie subsydiarna).

- Osoba przystępująca do spółki odpowiada za zobowiązania spółki powstałe przed dniem jej przystąpienia.
- Wniesienie przez wspólnika-jednoosobowego przedsiębiorcę przedsiębiorstwa do spółki:
 - a) pozostali wspólnicy odpowiadają za zobowiązania powstałe przy prowadzeniu tego przedsiębiorstwa przed dniem utworzenia spółki;
 - b) ich odpowiedzialność jest ograniczona do wartości wniesionego przedsiębiorstwa.

Przystąpienie/wystąpienie wspólnika ze spółki

- Wstąpienie nowego podmiotu w ogół praw i obowiązków dotychczasowego wspólnika jest możliwe pod warunkiem, że:
 - a) umowa spółki wyraźnie taką możliwość przewiduje oraz
 - b) wszyscy pozostali wspólnicy wyrażą na to pisemną zgodę (umowa spółki może inaczej uregulować kwestię zgody wspólników).
- Solidarna odpowiedzialność występującego wspólnika oraz przystępującego wspólnika za:
 - a) zobowiązania występującego wspólnika związane z uczestnictwem w spółce,
 - b) zobowiązania spółki.
- Wypowiedzenie przez wspólnika umowy spółki zawartej na czas nieoznaczony – na 6 miesięcy przed końcem roku obrotowego.
- Przystąpienie nowego wspólnika do spółki – możliwe tylko poprzez zmianę umowy spółki:
 - a) jeśli umowa spółki nie stanowi inaczej – za zgodą wszystkich dotychczasowych wspólników,
 - b) jeśli umowa spółki wyłącza wymóg jednomyślnej zgody wszystkich wspólników – za zgodną określoną w umowie spółki większością liczby głosów wspólników.

Przekształcenie/połączenie

- Przekształcenie spółki cywilnej w spółkę jawną – niezbędne czynności:
 - a) zmiana umowy spółki cywilnej w umowę spółki jawnej,
 - b) wpis spółki jawnej do KRS.
- Spółka jawna:
 - a) może przekształcić się w dowolną inną spółkę handlową (partnerską, komandytową, komandytowo-akcyjną, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną),
 - b) może połączyć się z inną spółką osobową tylko przez zawiązanie spółki kapitałowej,
 - c) może łączyć się ze spółkami kapitałowymi (przez przejęcie spółki jawnej przez spółkę kapitałową lub przez zawiązanie nowej spółki kapitałowej przez spółki łączące się),
 - d) nie podlega podziałowi.

SPÓŁKA PARTNERSKA

Preferowana forma działalności

- Prowadzenie działalności gospodarczej w spółce przez osoby wykonujące wolny zawód (np. lekarz, architekt, makler papierów wartościowych). Osoby wykonujące wolny zawód mogą wybrać również inne formy działalności.
- Może być zawiązana w celu wykonywania więcej niż jednego wolnego zawodu.

Firma

- Powinna zawierać nazwisko co najmniej jednego z partnerów oraz dodatkowe oznaczenie „i partner” bądź „i partnerzy” albo „spółka partnerska” oraz określenie wolnego zawodu wykonywanego w spółce.
- Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp. p.”.
- Firmy z oznaczeniem „i partner” bądź „i partnerzy” albo „spółka partnerska” oraz skrótu „sp. p.” może używać tylko spółka partnerska.

Status prawny spółki

Osobowa spółka handlowa.

Osobowość prawna

Brak osobowości prawnej, posiada jednak:

- zdolność prawną - może być podmiotem praw i obowiązków. Spółka partnerska może zatem we własnym imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania (np. na podstawie umów, w wyniku czynu nieuczciwej konkurencji, bezpodstawnego wzbogacenia, wyrządzenia szkody wskutek działania przedsiębiorstwa),
- zdolność sądową (może być stroną w postępowaniu sądowym) i zdolność procesową (może samodzielnie występować przed sądem w obronie swoich interesów).

Właściwy rejestr

Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).

Właściwy sąd rejestrowy
Sąd rejonowy właściwy miejscowo dla siedziby spółki.
Minimalny wymagany kapitał
Brak wymogu minimalnego kapitału.
Założyciele/Wspólnicy
<ul style="list-style-type: none">• Minimum dwie osoby fizyczne uprawnione do wykonywania wolnego zawodu określonego w ustawach.• Wspólnicy spółki partnerskiej nazywani są partnerami.
Okres trwania spółki
<ul style="list-style-type: none">• Czas oznaczony (w tym okres realizacji określonego zadania) albo nieoznaczony.• Powstaje z chwilą wpisu do KRS.
Umowa spółki partnerskiej
<ul style="list-style-type: none">• Forma pisemna pod rygorem nieważności, przy czym jeśli wkładem partnera do spółki jest:<ul style="list-style-type: none">a) określona nieruchomości, powinna zastać zawarta w formie aktu notarialnego,b) przedsiębiorstwo (lub jego zorganizowana część), powinna zostać zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.• Powinna określać co najmniej:<ul style="list-style-type: none">a) określenie wolnego zawodu wykonywanego przez partnerów w ramach spółki,b) firmę i siedzibę spółki,c) określenie wkładów wnoszonych przez każdego partnera i ich wartość,d) przedmiot działalności spółki,e) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony,f) w przypadku, gdy spółkę reprezentują tylko niektórzy partnerzy, nazwiska i imiona tych partnerów,g) nazwiska i imiona tych partnerów, którzy ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki, jeśli umowa spółki tak stanowi.• Zmiana postanowień umowy spółki – również forma pisemna pod rygorem nieważności, za zgodą wszystkich partnerów, chyba że umowa spółki określa inne warunki dokonywania zmian umowy spółki (np. określoną większością głosów).

Czynności niezbędne do założenia spółki

- Zawarcie umowy przez partnerów (osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika).
- Zgłoszenie spółki do właściwego sądu rejestrowego przez któregokolwiek z partnerów. Do wniosku załącza się jednocześnie formularze zgłoszeniowe do urzędu skarbowego, urzędu statystycznego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ten ostatni, jeśli spółka będzie zatrudniać pracowników), a także dokumenty potwierdzające uprawnienia każdego partnera do wykonywania wolnego zawodu.
- Do w/w zgłoszenia należy dołączyć poświadczony notarialnie wzory podpisów osób uprawnionych do reprezentowania spółki.
- Wpisanie przez sąd rejestrowy spółki do KRS – z tym momentem spółka powstaje.

Średni czas rejestracji

- Średni czas rejestracji spółki partnerskiej to ok. 3 – 4 tygodnie.
- Do chwili wpisu do KRS spółka nie istnieje i nie może prowadzić działalności gospodarczej.

Wkłady partnerów

- Przedmiotem wkładu partnerów mogą być m.in.:
 - a) rzeczy,
 - b) prawa, np. majątkowe prawa autorskie,
 - c) świadczone usługi.
- Udział kapitałowy partnera w spółce:
 - a) odpowiada wartości rzeczywiście wniesionego wkładu,
 - b) jego zmniejszenie wymaga zgody pozostałych partnerów.
- Partner nie jest uprawniony ani zobowiązany do podwyższenia umówionego wkładu.

Udział partnerów w zyskach i stratach

- Podział zysku pomiędzy partnerów:
 - a) może określać umowa spółki,
 - b) w braku postanowień umownych - udział każdego z partnerów jest równy, bez względu na rodzaj i wartość wkładów.
- Nie można całkowicie wyłączyć partnera od udziału w zyskach spółki.
- Prawo partnera żądania podziału i wypłaty całości zysku z końcem każdego roku obrotowego.
- Prawo partnera żądania corocznie wypłaty odsetek w wysokości 5% (ewentualnie innej

wysokości określonej w umowie spółki) od swojego udziału kapitałowego:

- a) powstaje, nawet gdy spółka poniosła stratę,
- b) umowa spółki może to uprawnienie wyłączyć.
- Strata spółki prowadząca do obniżenia bieżącej wartości bilansowej wkładów – zysk przeznaczany jest w pierwszej kolejności na uzupełnienie uszczuplonego udziału partnera.
- Umowa spółki może zwolnić partnera od udziału w stratach.

Reprezentacja spółki

- Każdy partner uprawniony jest do samodzielnej reprezentacji spółki.
- Ograniczenie prawa reprezentacji na mocy umowy spółki – partner uprawniony do reprezentacji tylko łącznie z innym partnerem lub prokurentem.
- Pozbawienie partnera prawa reprezentowania spółki może nastąpić wyłącznie z ważnych powodów:
 - a) na mocy uchwały partnerów powziętej większością $\frac{3}{4}$ głosów w obecności co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby partnerów, przy czym umowa spółki może zastrzyć warunki podjęcia uchwały, albo
 - b) na mocy prawomocnego orzeczenia sądu.
- Prokura (szczególnie pełnomocnictwo handlowe):
 - a) do ustanowienia wymagana jest zgoda wszystkich partnerów mających prawo prowadzenia spraw spółki,
 - b) do odwołania wystarczy decyzja jednego partnera mającego prawo prowadzenia spraw spółki.
- Partnerzy mogą przewidzieć w umowie spółki, że prowadzenia spraw i reprezentowanie spółki powierza się na wyłączność zarządowi:
 - a) do którego stosuje się odpowiednio przepisy o zarządzie w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - b) który składa się z jednego lub większej liczby członków.
- Członkowie zarządu:
 - a) osoby powoływane spośród partnerów lub spoza ich grona,
 - b) powoływani i odwoływani są jednomyślną uchwałą partnerów lub w inny sposób wskazany w umowie spółki.
- Mandat członka zarządu wygasa z upływem okresu na jaki został on powołany, wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania ze składu zarządu.
- Jeżeli umowa spółki przewiduje powołanie członków zarządu na okres wspólnej kadencji – mandat członka zarządu powołanego przed upływem danej kadencji zarządu wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków zarządu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.
- W przypadku spółek partnerskich, które sporządzają sprawozdania finansowe, a umowa

- spółki nie stanowi inaczej:
- a) mandat członka zarządu wygasa z dniem zatwierdzenia przez partnerów sprawozdania finansowego za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu,
 - b) w przypadku powołania członka zarządu na okres dłuższy niż rok, mandat członka zarządu wygasa z dniem zatwierdzenia przez partnerów sprawozdania finansowego za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.
- Prawo członka zarządu do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania:
 - a) dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki,
 - b) nie może zostać ograniczone ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.
 - W przypadku zarządu wieloosobowego:
 - a) sposób reprezentowania określa umowa spółki,
 - b) jeżeli umowa spółki nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.
 - Członkowie zarządu związani są ustawowym zakazem prowadzenia działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności prowadzonej przez spółkę, w szczególności (bez zgody partnerów spółki) nie mogą pozostawać współnikami w innych konkurencyjnych spółkach.

Prowadzenie spraw spółki

- Zakaz powierzania prowadzenia spraw spółki osobom trzecim z wyłączeniem partnerów, za wyjątkiem sytuacji, gdy w spółce partnerskiej powołany jest zarząd (zarząd opisany został w rubryce powyżej).
- Prawo i obowiązek każdego partnera prowadzenia spraw spółki.
- Prowadzenia spraw spółki przez partnera jest nieodpłatne.
- Prowadzenie spraw spółki może być powierzone jednemu lub kilku partnerom (z wyłączeniem pozostałych):
 - a) na mocy umowy spółki,
 - b) na podstawie uchwały partnerów.
- Partner mający prawo prowadzenia spraw spółki może bez uchwały partnerów wykonać czynność nagłą, której zaniechanie mogłoby wyrządzić spółce poważną szkodę.
- Zakres upoważnienia do prowadzenia spraw spółki:
 - a) czynności zwykłego zarządu – mogą być prowadzone przez każdego partnera, który nie jest wyłączony od prowadzenia spraw spółki, przy czym umowa spółki może określać, że wymagana jest uchwała partnerów,
 - b) czynności przekraczające zwykły zarząd – wymagana jest zgoda wszystkich partnerów, w tym także partnerów wyłączonych od prowadzenia spraw spółki.
- Przed załatwieniem przez pojedynczego partnera sprawy z zakresu zwykłego zarządu każdy z pozostałych partnerów może sprzeciwić się jej przeprowadzeniu – w takim wypadku

konieczna jest uprzednia uchwała partnerów.

- Jeżeli w sprawach nieprzekraczających zwykłych czynności spółki wymagana jest uchwała partnerów, konieczna jest jednogłośnie wszystkich partnerów mających prawo prowadzenia spraw spółki.
- Prawo prowadzenia spraw spółki (jak również zwolnienie partnera od tego obowiązku) może być odebrane partnerowi z ważnych powodów, na mocy prawomocnego orzeczenia sądu.

Opodatkowanie

- Spółka:
 - a) nie jest podatnikiem podatku dochodowego z tytułu osiąganego przez spółkę dochodu,
 - b) jest podatnikiem VAT.
- Podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT) opodatkowani są poszczególni partnerzy.

Odpowiedzialność spółki

Spółka odpowiada za swoje długi lub zobowiązania całym swoim majątkiem, bez żadnych ograniczeń.

Odpowiedzialność partnerów

- Odpowiedzialność partnera za zobowiązania spółki – cechy:
 - a) osobista – całym majątkiem partnera, ograniczona do zobowiązań spółki związanych bezpośrednio z wykonywaniem wolnego zawodu przez danego partnera, chyba że przyjął na siebie szerszą odpowiedzialność w umowie spółki,
 - b) solidarna – wierzyciel może żądać zaspokojenia całości roszczenia od jednego, kilku lub wszystkich partnerów,
 - c) subsydiarna – wierzyciel może prowadzić egzekucję wobec partnera wówczas, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Można jednak wystąpić z powództwem przeciwko partnerowi wcześniej, tj. przed ustaleniem bezskuteczności egzekucji z majątku spółki.
- Brak odpowiedzialności partnera:
 - a) za zobowiązania spółki powstałe w związku z wykonywaniem przez pozostałych partnerów wolnego zawodu w spółce, jak również
 - b) za zobowiązania spółki będące następstwem działań lub zaniechań osób zatrudnionych przez spółkę na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, które podlegały kierownictwu innego partnera przy świadczeniu usług związanych z przedmiotem działalności spółki.
- Umowa spółki może jednak przewidywać odpowiedzialność konkretnego partnera za wszystkie bez wyjątku zobowiązania spółki, także te związane z działalnością innych partnerów w ramach wykonywanego zawodu.

- Odpowiedzialność za zobowiązania powstałe przed wpisem spółki do rejestru:
 - a) ponoszą ją wszystkie osoby, które działały w imieniu spółki po jej zawarciu, a przed jej wpisem do rejestru,
 - b) nieograniczona,
 - c) osobista,
 - d) solidarna,
 - e) pierwszorzędna (nie subsydiarna).
- Osoba przystępująca do spółki odpowiada za zobowiązania spółki powstałe przed dniem jej przystąpienia.

Odpowiedzialność członków zarządu

- Odpowiedzialność wobec spółki na zasadzie winy za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy spółki.
- Jeśli egzekucja prowadzona przez wierzycieli z majątku spółki okaże się nieskuteczna, ponoszą odpowiedzialność solidarną ze spółką za jej zobowiązania.

Przystąpienie/wystąpienie partnera ze spółki

- Wstąpienie nowego podmiotu w ogół praw i obowiązków partnera jest możliwe pod warunkiem, że:
 - a) umowa spółki wyraźnie taka możliwość przewiduje oraz
 - b) wszyscy pozostali partnerzy wyrażą na to pisemną zgodę (umowa spółki może inaczej uregulować kwestię zgody partnerów),
 - c) osoba wstępująca wykonuje wolny zawód.
- Solidarna odpowiedzialność występującego partnera oraz przystępującego partnera za:
 - a) zobowiązania występującego partnera związane z uczestnictwem w spółce,
 - b) zobowiązania spółki.
- Wypowiedzenie przez współnika umowy spółki zawartej na czas nieoznaczony – na 6 miesięcy przed końcem roku obrotowego.
- Przystąpienie nowego partnera do spółki – możliwe tylko poprzez zmianę umowy spółki:
 - a) jeśli umowa spółki nie stanowi inaczej – za zgodą wszystkich dotychczasowych partnerów,
 - b) jeśli umowa spółki wyłącza wymóg jednomyślnej zgody wszystkich partnerów – za zgodną określoną w umowie spółki większością liczby głosów partnerów.
- W przypadku utraty przez partnera uprawnień do wykonywania wolnego zawodu obowiązek wystąpienia ze spółki najpóźniej z końcem roku obrotowego, w którym partner utracił prawo wykonywania zawodu.

Przekształcenie/połączenie

- Przekształcenie spółki cywilnej w spółkę partnerską – niezbędne czynności:
 - a) zmiana umowy spółki cywilnej w umowę spółki partnerskiej (wraz ze spełnieniem innych wymogów odnoszących się do utworzenia spółki partnerskiej),
 - b) wpis spółki partnerskiej do KRS.
- Spółka partnerska:
 - a) może przekształcić się w inną spółkę handlową (jawną, komandytową, komandytowo-akcyjną, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną),
 - b) może połączyć się z inną spółką osobową tylko przez zawiązanie spółki kapitałowej,
 - c) może łączyć się ze spółkami kapitałowymi,
 - d) nie podlega podziałowi.

SPÓŁKA KOMANDYTOWA
Preferowana forma działalności
Prowadzenie działalności gospodarczej w dowolnym rozmiarze.
Firma
<ul style="list-style-type: none">• Powinna zawierać nazwisko co najmniej jednego z komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie „spółka komandytowa”.• Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp. k.”.• Jeżeli komplementariuszem jest osoba prawna, firma spółki komandytowej powinna zawierać pełne brzmienie firmy (nazwy) tej osoby prawnej z dodatkowym oznaczeniem „spółka komandytowa”. Nie wyklucza to zamieszczenia nazwiska komplementariusza, który jest osobą fizyczną.
Status prawny spółki
Osobowa spółka handlowa.
Osobowość prawna
Brak osobowości prawnej, posiada jednak: <ul style="list-style-type: none">• zdolność prawną – może we własnym imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania (np. na podstawie umów, w wyniku czynu nieuczciwej konkurencji, bezpodstawnego wzbogacenia, wyrządzenia szkody wskutek działania przedsiębiorstwa),• zdolność sądową (może być stroną w postępowaniu sądowym) i zdolność procesową (może samodzielnie występować przed sądem w obronie swoich interesów).
Właściwy rejestr
Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).
Właściwy sąd rejestrowy
Sąd rejonowy właściwy miejscowo dla siedziby spółki.

Minimalny wymagany kapitał
Brak wymogu minimalnego kapitału.
Założyciele/wspólnicy
<ul style="list-style-type: none">• Minimum dwóch założycieli spośród:<ol style="list-style-type: none">a) osób fizycznych,b) osób prawnych,c) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.• Możliwe jest zawiązanie spółki komandytowej przez różne podmioty, np. osobę fizyczną z osobą prawną.• Występują dwa rodzaje wspólników:<ol style="list-style-type: none">a) wspólnicy odpowiadający całym swoim majątkiem (przynajmniej jeden), zwani komplementariuszami orazb) wspólnicy odpowiadający do określonej w umowie spółki kwoty (tzw. sumy komandytowej), zwani komandytariuszami (przynajmniej jeden).
Okres trwania spółki
<ul style="list-style-type: none">• Czas oznaczony (w tym okres realizacji określonego zadania) albo nieoznaczony.• Powstaje z chwilą wpisu do KRS.
Umowa spółki komandytowej
<ul style="list-style-type: none">• Forma aktu notarialnego pod rygorem nieważności.• Powinna określać co najmniej:<ol style="list-style-type: none">a) firmę i siedzibę spółki,b) określenie wkładów wnoszonych przez każdego wspólnika i ich wartość,c) przedmiot działalności spółki,d) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony,e) oznaczony kwotowo zakres odpowiedzialności każdego komandytariusza (suma komandytowa).• Zmiana postanowień umowy spółki – również forma aktu notarialnego pod rygorem nieważności, za zgodą wszystkich wspólników, chyba że umowa spółki określa inne warunki dokonywania zmian umowy spółki (np. określoną większością głosów).

Czynności niezbędne do założenia spółki

- Zawarcie umowy spółki komandytowej przez wspólników (osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika).
- Zgłoszenie spółki do właściwego sądu rejestrowego przez któregokolwiek ze wspólników. Do wniosku załącza się jednocześnie formularze zgłoszeniowe do urzędu skarbowego, urzędu statystycznego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ten ostatni, jeśli spółka będzie zatrudniać pracowników).
- Do w/w zgłoszenia należy dołączyć poświadczony notarialnie wzory podpisów osób uprawnionych do reprezentowania spółki.
- Wpisanie przez sąd rejestrowy spółki do KRS – z tym momentem spółka powstaje.

Średni czas rejestracji

- Średni czas rejestracji spółki komandytowej to ok. 3 – 4 tygodni.
- Do chwili wpisu do KRS spółka nie istnieje i nie może prowadzić działalności gospodarczej.

Wkłady wspólników

- Przedmiotem wkładu wspólników mogą być m.in.:
 - a) rzeczy,
 - b) prawa, np. majątkowe prawa autorskie,
 - c) świadczone usługi.
- Zobowiązanie komandytariusza do wykonania pracy lub świadczenia usług na rzecz spółki oraz wynagrodzenie za usługi świadczone przy powstaniu spółki nie mogą stanowić jego wkładu, chyba że wartość innych jego wkładów jest co najmniej równa sumie komandytowej.
- Jeśli komplementariuszem jest spółka kapitałowa, zaś komandytariuszem jest wspólnik tej spółki, wkładu komandytariusza nie mogą stanowić jego udziały (albo akcje) w spółce będącej komplementariuszem.
- Jeżeli wkładem komandytariusza do spółki jest w całości lub w części świadczenie niepieniężne, umowa spółki określać powinna przedmiot tego świadczenia (aport), jego wartość, jak również osobę wspólnika wnoszącego takie świadczenie niepieniężne.
- Komandytariusz nie może zostać zwolniony z obowiązku wniesienia wkładu, przy czym jeśli umowa spółki nie stanowi inaczej, wkład komandytariusza może być wniesiony w wartości niższej niż suma komandytowa.
- Udział kapitałowy wspólnika w spółce:
 - a) odpowiada wartości rzeczywiście wniesionego wkładu,
 - b) jego zmniejszenie wymaga zgody pozostałych wspólników.

- Wspólnik nie jest uprawniony ani zobowiązany do podwyższenia umówionego wkładu.

Udział wspólników w zyskach i stratach

- Podział zysku pomiędzy wspólników:
 - a) może określać umowa spółki,
 - b) w braku postanowień umownych – udział każdego z komplementariuszy jest równy, bez względu na rodzaj i wartość wkładów, a udział każdego z komandytariuszy jest proporcjonalny do wkładu rzeczywiście wniesionego przez komandytariusza do spółki.
- Nie można wyłączyć udziału wspólnika w zyskach spółki.
- Zysk przypadający komandytariuszowi za dany rok obrotowy jest przeznaczany w pierwszej kolejności na uzupełnienie jego wkładu rzeczywiście wniesionego do wartości umówionego wkładu.
- W razie wątpliwości komandytariusz uczestniczy w stracie jedynie do wartości umówionego wkładu.
- Prawo wspólnika żądania podziału i wypłaty całości zysku z końcem każdego roku obrotowego.
- Prawo wspólnika żądania corocznie wypłaty odsetek w wysokości 5% (ewentualnie innej wysokości określonej w umowie spółki) od swojego udziału kapitałowego:
 - a) powstaje, nawet gdy spółka poniosła stratę,
 - b) umowa spółki może to uprawnienie wyłączyć.
- Strata spółki prowadząca do obniżenia się bieżącej wartości bilansowej wkładów – zysk przeznaczany jest w pierwszej kolejności na uzupełnienie uszczuplonego udziału wspólnika.
- Umowa spółki może zwolnić wspólnika od udziału w stratach.

Reprezentacja spółki

- Reprezentacja spółki przez wspólników:
 - a) każdy komplementariusz uprawniony jest do samodzielnej reprezentacji spółki,
 - b) każdy komandytariusz może reprezentować spółkę jedynie jako pełnomocnik (w tym prokurent).
- Pozbawienie wspólnika prawa reprezentacji:
 - a) na mocy umowy spółki,
 - b) na mocy orzeczenia sądu (tylko z ważnych powodów).
- Ograniczenie prawa reprezentacji na mocy umowy spółki – komplementariusz uprawniony do reprezentacji tylko łącznie z innym komplementariuszem lub pełnomocnikiem (w tym prokurentem).
- Prokura (szczególne pełnomocnictwo handlowe):
 - a) do ustanowienia wymagana jest zgoda wszystkich komplementariuszy mających prawo

prowadzenia spraw spółki,

- b) do odwołania wystarczy decyzja jednego komplementariusza mającego prawo prowadzenia spraw spółki.

Prowadzenie spraw spółki

- Zakaz powierzania prowadzenia spraw spółki osobom trzecim z wyłączeniem wspólników.
- Prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki:
 - a) każdego komplementariusza,
 - b) komandytariusze nie mają ani prawa ani obowiązku prowadzenia spraw spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.
- Prowadzenia spraw spółki przez wspólnika jest nieodpłatne.
- Prowadzenie spraw spółki może być powierzone jednemu lub kilku wspólnikom (z wyłączeniem pozostałych):
 - a) na mocy umowy spółki,
 - b) na podstawie uchwały wspólników.
- Komplementariusz mający prawo prowadzenia spraw spółki może bez uchwały wspólników wykonać czynność nagłą, której zaniechanie mogłoby wyrządzić spółce poważną szkodę.
- Zakres upoważnienia do prowadzenia spraw spółki:
 - a) czynności zwykłego zarządu – mogą być prowadzone przez każdego komplementariusza, który nie jest wyłączony od prowadzenia spraw spółki, przy czym umowa spółki może określać, że wymagana jest uchwała komplementariuszy,
 - b) czynności przekraczające zwykły zarząd – wymagana jest zgoda wszystkich komplementariuszy oraz – jeśli umowa spółki nie stanowi inaczej – także komandytariuszy.
- Przed załatwieniem przez pojedynczego komplementariusza sprawy z zakresu zwykłego zarządu każdy z pozostałych komplementariuszy może sprzeciwić się jej przeprowadzeniu – w takim wypadku konieczna jest uprzednia uchwała komplementariuszy.
- Jeżeli w sprawach nieprzekraczających zwykłych czynności spółki wymagana jest uchwała komplementariuszy, konieczna jest jednomyślność wszystkich komplementariuszy mających prawo prowadzenia spraw spółki.
- Prawo prowadzenia spraw spółki może być odebrane komplementariuszowi z ważnych powodów, na mocy prawomocnego orzeczenia sądu.
- W przypadku zbycia ogółu praw i obowiązków komandytariusza na nabywcę nie przechodzi prawo do prowadzenia spraw spółki.

Opodatkowanie

- Spółka:
 - a) nie jest podatnikiem podatku dochodowego z tytułu osiąganego przez spółkę dochodu,

<ul style="list-style-type: none">b) jest podatnikiem VAT.• Podatkiem dochodowym opodatkowani są poszczególni wspólnicy:<ul style="list-style-type: none">a) osoby fizyczne – podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT),b) osoby prawne – podatek dochodowy od osób prawnych (CIT).
Odpowiedzialność spółki
Spółka odpowiada za swoje długi lub zobowiązania całym swoim majątkiem, bez żadnych ograniczeń.
Odpowiedzialność wspólników
<ul style="list-style-type: none">• Odpowiedzialność wspólnika za zobowiązania spółki – cechy:<ul style="list-style-type: none">a) nieograniczona – za wszystkie zobowiązania spółki,b) osobista – całym majątkiem wspólnika, z zastrzeżeniem, że komandytariusz odpowiada do wysokości sumy komandytowej (patrz bullet poniżej)c) solidarna – wierzyciel może żądać zaspokojenia całości roszczenia od jednego, kilku lub wszystkich wspólników,d) subsydiarna – wierzyciel może prowadzić egzekucję wobec wspólnika wówczas, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Można jednak wystąpić z powództwem przeciwko wspólnikowi wcześniej, tj. przed ustaleniem bezskuteczności egzekucji z majątku spółki.• Zakres odpowiedzialności wspólnika:<ul style="list-style-type: none">a) w przypadku komplementariusza – całym swoim majątkiem,b) w przypadku komandytariusza – do wysokości sumy komandytowej, przy czym jest wolny od odpowiedzialności w granicach wkładu wniesionego do spółki• W przypadku zamieszczenia nazwiska (lub firmy) komandytariusza w firmie spółki, komandytariusz odpowiada wobec osób trzecich jak komplementariusz.• Odpowiedzialność za zobowiązania powstałe przed wpisem spółki do rejestru:<ul style="list-style-type: none">a) ponoszą ją wszystkie osoby, które działały w imieniu spółki po jej zawiązaniu, a przed jej wpisem do rejestru,b) nieograniczona,c) osobista,d) solidarna,e) pierwszorzędna (nie subsydiarna).• Komandytariusz przystępujący do spółki odpowiada za zobowiązania spółki powstałe przed dniem jego przystąpienia, a po dniu rejestracji spółki.• W przypadku zawarcia umowy spółki komandytowej z przedsiębiorcą prowadzącym przedsiębiorstwo we własnym imieniu i na własny rachunek, komandytariusz odpowiada

także za zobowiązania powstałe przy prowadzeniu tego przedsiębiorstwa, a istniejące w chwili wpisu spółki do rejestru.

Przystąpienie/wystąpienie wspólnika ze spółki

- Wstąpienie nowego podmiotu w ogół praw i obowiązków wspólnika jest możliwe pod warunkiem, że:
 - a) umowa spółki wyraźnie taką możliwość przewiduje oraz
 - b) wszyscy pozostali wspólnicy wyrażą na to pisemną zgodę (umowa spółki może inaczej uregulować kwestię zgody wspólników).
- Solidarna odpowiedzialność występującego wspólnika oraz przystępującego wspólnika za:
 - a) zobowiązania występującego wspólnika związane z uczestnictwem w spółce,
 - b) zobowiązania spółki.
- Wypowiedzenie przez wspólnika umowy spółki zawartej na czas nieoznaczony – na 6 miesięcy przed końcem roku obrotowego.
- Przystąpienie nowego wspólnika do spółki – możliwe tylko poprzez zmianę umowy spółki:
 - a) jeśli umowa spółki nie stanowi inaczej – za zgodą wszystkich dotychczasowych wspólników,
 - b) jeśli umowa spółki wyłącza wymóg jednomyślnej zgody wszystkich wspólników – za zgodną określoną w umowie spółki większością liczby głosów wspólników.

Przekształcenie/połączenie

- Przekształcenie spółki cywilnej w spółkę komandytową – niezbędne czynności:
 - a) zmiana umowy spółki cywilnej na umowę spółki komandytowej (wraz ze spełnieniem innych wymogów odnoszących się do utworzenia spółki komandytowej),
 - b) wpis spółki komandytowej do KRS.
- Spółka komandytowa:
 - a) może przekształcić się w inną spółkę handlową (jawną, partnerską, komandytowo-akcyjną, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną),
 - b) może połączyć się z inną spółką osobową tylko przez zawiązanie spółki kapitałowej,
 - c) może łączyć się ze spółkami kapitałowymi,
 - d) nie podlega podziałowi.

SPÓŁKA KOMANDYTOWO-AKCYJNA

Preferowana forma działalności

- Zamierzenia gospodarcze gdzie osobiste zaangażowanie wspólnika aktywnego (komplementariusza), dysponującego np. know-how łączy się z dostarcycielem kapitału (akcjonariuszem), który jest wspólnikiem pasywnym i decyduje się na zaangażowanie nadwyżek kapitałowych, licząc na wyższy zwrot niż w przypadku innych inwestycji kapitałowych.
- Dla wspólników (komplementariuszy) chcących chronić spółkę przed wrogim przejęciem.
- Dla podmiotów pragnących zminimalizować obciążenia fiskalne przy równoczesnym wyłączeniu odpowiedzialności osobistej akcjonariuszy za zobowiązania spółki. Minimalizacja obciążeń podatkowych polega na:
 - a) braku podwójnego opodatkowania, gdyż dochody spółki komandytowo-akcyjnej, będącej spółką osobową, nie stanowią odrębnego przedmiotu opodatkowania, lecz opodatkowanie następuje wyłącznie na poziomie wspólników; projektowana jest jednak nowelizacja ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, która z dniem 1 stycznia 2014 r. miałaby objąć opodatkowaniem także spółkę komandytowo-akcyjną (projekt na etapie uzgodnień międzyresortowych),
 - b) możliwości odroczenia w czasie opodatkowania zysków spółki po stronie akcjonariusza niebędącego komplementariuszem do momentu wypłaty dywidendy,
 - c) przeznaczeniu części zysku na inwestycje (pozostawionego w spółce), który nie podlega opodatkowaniu.

Firma

- Może być obrana dowolnie, powinna jednak zawierać nazwisko lub firmę (nazwę) jednego lub kilku komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie formy prawnej „spółka komandytowo-akcyjna”.
- Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „S.K.A.”

Status prawny spółki

Osobowa spółka handlowa.

Osobowość prawna

- Brak osobowości prawnej, posiada jednak:
- zdolność prawną – może we własnym imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania (np. na podstawie umów, w wyniku czynu nieuczciwej konkurencji, bezpodstawnego wzbogacenia, wyrządzenia szkody wskutek działania przedsiębiorstwa),

<ul style="list-style-type: none">• zdolność sądową (może być stroną w postępowaniu sądowym) i zdolność procesową (może samodzielnie występować przed sądem w obronie swoich interesów).
Właściwy rejestr
Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).
Właściwy sąd rejestrowy
Sąd rejonowy właściwy miejscowo dla siedziby spółki.
Wspólnicy
<ul style="list-style-type: none">• Komplementariusz – jedna lub większa liczba podmiotów spośród:<ul style="list-style-type: none">a) osób fizycznych,b) osób prawnych,c) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.• Akcjonariusz – jedna lub większa liczba podmiotów spośród:<ul style="list-style-type: none">a) osób fizycznych,b) osób prawnych,c) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.
Okres trwania spółki
<ul style="list-style-type: none">• Czas oznaczony (w tym okres realizacji określonego zadania) albo nieoznaczony.• Powstaje z chwilą wpisu do KRS.
Statut spółki
<ul style="list-style-type: none">• Forma aktu notarialnego pod rygorem nieważności.• Powinien określać co najmniej:<ul style="list-style-type: none">a) firmę i siedzibę spółki,b) przedmiot działalności spółki,c) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony,d) oznaczenie wkładów wnoszonych przez każdego komplementariusza oraz ich wartość,e) wysokość kapitału zakładowego, sposób jego zebrania, wartość nominalną akcji i ich liczbę ze wskazaniem, czy akcje są imienne, czy na okaziciela,f) liczbę akcji poszczególnych rodzajów i związane z nimi uprawnienia, jeżeli mają być

- wprowadzone akcje różnych rodzajów,
- g) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) komplementariuszy oraz ich siedziby, adresy albo adresy do doręczeń,
 - h) organizację walnego zgromadzenia i rady nadzorczej, jeżeli ustawa lub statut przewiduje ustanowienie rady nadzorczej.
- Zmiana postanowień statutu spółki wymaga zgody wszystkich komplementariuszy oraz uchwały walnego zgromadzenia podjętej większością $\frac{3}{4}$ głosów. Wszystkie te czynności powinny zostać dokonane w formie aktu notarialnego.

Czynności niezbędne do założenia spółki

- Przyjęcie statutu spółki w formie aktu notarialnego.
- Objęcie wszystkich akcji przez akcjonariuszy.
- Wniesienie wkładów przez akcjonariuszy:
 - a) akcje obejmowane za wkłady pieniężne – obowiązek opłacenia co najmniej $\frac{1}{4}$ ich wartości nominalnej,
 - b) akcje obejmowane za wkłady niepieniężne albo za wkłady niepieniężne i pieniężne – obowiązek pokrycia kapitału zakładowego co najmniej 12.500 złotych; obowiązek pokrycia akcji obejmowanych za wkłady niepieniężne w całości przed upływem roku od zarejestrowania spółki,
 - c) agio (różnica pomiędzy ceną emisyjną a wartością nominalną akcji) musi zostać w całości uiszczona przed zarejestrowaniem spółki.
- Powołanie rady nadzorczej – obowiązkowe jedynie, gdy liczba wspólników przekracza 25 osób.
- Zarejestrowanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).

Średni czas rejestracji

- Średni czas rejestracji spółki komandytowo-akcyjnej to ok. 6 tygodni.
- Do chwili wpisu do KRS spółka nie istnieje i nie może prowadzić działalności gospodarczej.

Wkłady wspólników

- Komplementariusz może wnieść wkład do spółki komandytowo-akcyjnej na kapitał zakładowy lub na inne fundusze. Akcjonariusz wnosi wkład na kapitał zakładowy.
- Wniesienie przez komplementariusza wkładu na kapitał zakładowy nie wyłącza jego nieograniczonej odpowiedzialności za zobowiązania spółki.
- Jeżeli przewidziano wniesienie na kapitał zakładowy wkładów niepieniężnych, założyciele zobowiązani są do sporządzenia pisemnego sprawozdania, które powinno przedstawiać w szczególności:
 - a) przedmiot wkładów niepieniężnych oraz liczbę i rodzaj wydawanych w zamian za nie akcji i innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub w podziale majątku spółki,

- b) osoby, które wnoszą wkłady niepieniężne,
- c) zastosowaną metodę wyceny wkładów.

Udział wspólników w zyskach i stratach

- Komplementariusz oraz akcjonariusz uczestniczą w zysku spółki proporcjonalnie do ich wkładów wniesionych do spółki, a więc proporcjonalnie do wartości tych wkładów, niezależnie od tego, na jakie kapitały i fundusze w spółce zostały wniesione.
- Jeżeli wkładem komplementariusza jest jego praca polegająca na reprezentacji spółki i prowadzeniu jej spraw, za którą otrzymuje od spółki wynagrodzenie, nie przysługuje mu udział w zysku spółki w części odpowiadającej wkładowi tej pracy.
- Statut może przewidywać inny sposób podziału zysku.

Kapitał zakładowy

- Minimalny kapitał zakładowy wynosi co najmniej 50.000 złotych.
- Wartość nominalna akcji to minimum 1 grosz.
- Kapitał zakładowy spółki dzieli się na akcje o równej wartości nominalnej.
- Obowiązkowa weryfikacja przez biegłego rewidenta wartości wkładów niepieniężnych wnoszonych do spółki przez akcjonariuszy oraz przez komplementariuszy na kapitał zakładowy. Wyłączenie obowiązku w stosunku do wkładów, których wartość została wcześniej wiarygodnie stwierdzona (np. w sprawozdaniu finansowym).

Podwyższenie kapitału zakładowego

- Może nastąpić na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy w oparciu o nowe wkłady akcjonariuszy albo w oparciu o środki spółki (kapitał zapasowy lub rezerwy utworzony z zysku spółki).
- Uchwała walnego zgromadzenia w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego wymaga, pod rygorem nieważności, zgody wszystkich komplementariuszy.
- Można pozbawić akcjonariuszy prawa poboru w całości lub w części – wymagana jest uchwała walnego zgromadzenia podjęta większością 4/5 głosów.

Akcje

- Imienne lub na okaziciela.
- Wydawanie dokumentów akcji akcjonariuszom:
 - a) akcje na okaziciela nie mogą być wydawane przed pełną wpłatą; na dowód częściowej wpłaty wydawane są imienne świadectwa tymczasowe,
 - b) akcje imienne co do zasady mogą być wydawane przed pełną wpłatą – wyjątek dotyczy akcji objętych za wkłady niepieniężne, które muszą zostać zatrzymane w spółce do czasu zatwierdzenia przez walne zgromadzenie sprawozdania

finansowego za rok obrotowy, w których zostały w całości pokryte.

- Księga akcji:
 - a) obowiązkowo prowadzona przez komplementariuszy mających prawo prowadzenia spraw spółki,
 - b) obejmuje wpisy dotyczące akcji imiennych oraz świadectw tymczasowych,
 - c) może być prowadzona w formie papierowej lub elektronicznej.
- Akcje są niepodzielne. Mogą być wydawane w odcinkach zbiorowych.
- Zbycie akcji:
 - a) zbycie akcji imiennej lub świadectwa tymczasowego wymaga: (i) pisemnego oświadczenia na samym dokumencie akcji albo na świadectwie tymczasowym bądź w osobnym dokumencie oraz (ii) przeniesienia posiadania akcji lub świadectwa tymczasowego,
 - b) zbycie akcji na okaziciela wymaga przeniesienia posiadania dokumentu akcji na okaziciela.

Wybrane prawa i obowiązki akcjonariuszy

- Możliwość ustanowienia akcji uprzywilejowanych:
 - a) w zakresie prawa głosu – maksymalnie 2 głosy na jedną akcję,
 - b) w zakresie dywidendy – maksymalnie 150% dywidendy przypadającej na akcję nieuprzywilejowaną,
 - c) w zakresie udziału w podziale aktywów spółki w przypadku jej likwidacji.
- Statut spółki może ograniczyć prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 1/10 ogółu głosów w spółce. Ograniczenie to może dotyczyć wyłącznie wykonywania prawa głosu z akcji przekraczających limit głosów określony w statucie.

Reprezentacja spółki

- Komplementariusze reprezentują spółkę jako przedstawiciele ustawowi, chyba że zostali pozbawieni prawa reprezentacji w statucie spółki lub na mocy prawomocnego orzeczenia sądu.
- Akcjonariusze mogą reprezentować spółkę tylko jako pełnomocnicy.

Prowadzenie spraw spółki

- Prowadzenie spraw spółki spoczywa na komplementariuszach, z wyjątkiem spraw przekazanych do kompetencji walnego zgromadzenia lub rady nadzorczej, na mocy postanowień Kodeksu spółek handlowych lub statutu spółki.
- Akcjonariusze nie mają prawa prowadzenia spraw spółki.

Nadzór

- Brak prawa indywidualnego nadzoru akcjonariusza nad spółką.
- Rada nadzorcza:
 - a) ustanowienie rady nadzorczej jest obowiązkowe, gdy liczba wspólników przekracza 25 osób,
 - b) składa się z co najmniej 3 członków; w publicznej spółce komandytowo-akcyjnej – z co najmniej 5 członków,
 - c) nie ma prawa wydawać komplementariuszom wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki,
 - d) na wniosek akcjonariuszy, reprezentujących co najmniej 1/5 kapitału zakładowego, wybór rady nadzorczej powinien być dokonany przez najbliższe walne zgromadzenie w drodze głosowania oddzielnymi grupami, nawet gdy statut przewiduje inny sposób powołania rady nadzorczej,
 - e) kadencja – maksymalnie 5 lat.

Walne zgromadzenie

- Protokoły walnych zgromadzeń sporządzane są w formie aktu notarialnego.
- Miejsce odbywania zgromadzeń:
 - a) miejscowość, w której spółka ma siedzibę,
 - b) inne miejsce w Polsce – tylko, gdy dopuszcza to statut spółki.
- Uczestnictwo w walnym zgromadzeniu:
 - a) możliwość udziału przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, o ile statut to dopuszcza,
 - b) możliwość głosowania drogą korespondencyjną, jeżeli przewiduje to regulamin walnego zgromadzenia.

Opodatkowanie

- Spółka:
 - a) nie jest podatnikiem podatku dochodowego z tytułu osiąganego przez nią dochodu,
 - b) jest podatnikiem VAT.
- Podatkiem dochodowym opodatkowani są jedynie poszczególni wspólnicy:
 - a) osoby fizyczne – podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT),
 - b) osoby prawne – podatek dochodowy od osób prawnych (CIT).

Odpowiedzialność spółki

Spółka odpowiada za swoje zobowiązania całym swoim majątkiem, bez żadnych ograniczeń.

Odpowiedzialność wspólników

- Komplementariusze odpowiadają za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem, solidarnie ze spółką.
- Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki. Ryzyko uczestnictwa akcjonariuszy w spółce ogranicza się do kapitału zaangażowanego w objęcie bądź nabycie akcji spółki.

Wyłączenie ze spółki

Przymusowy wykup akcji akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 5% kapitału zakładowego, przez nie więcej niż 5 akcjonariuszy, posiadających łącznie nie mniej niż 95% kapitału zakładowego.

Przekształcenie/połączenie

- Przekształcenie spółki cywilnej w spółkę komandytowo-akcyjną – niezbędne czynności:
 - a) zmiana umowy spółki cywilnej w umowę spółki komandytowo-akcyjnej (wraz ze spełnieniem innych wymogów odnoszących się do utworzenia spółki komandytowo-akcyjnej),
 - b) wpis spółki komandytowo-akcyjnej do KRS.
- Spółka komandytowo-akcyjna:
 - a) może przekształcić się w dowolną inną spółkę handlową (jawną, partnerską, komandytową, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną),
 - b) może połączyć się z inną spółką osobową tylko przez zawiązanie spółki kapitałowej,
 - c) może łączyć się ze spółkami kapitałowymi (przez przejęcie spółki komandytowo-akcyjnej przez spółkę kapitałową lub przez zawiązanie nowej spółki kapitałowej przez spółki łączące się),
 - d) może łączyć się ze spółką europejską,
 - e) nie podlega podziałowi.

INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA
Preferowana forma działalności
Prowadzenie działalności gospodarczej w niewielkiej skali (jednoosobowo).
Firma
<ul style="list-style-type: none">• Firma osoby fizycznej powinna zawierać jej imię i nazwisko (obligatoryjnie).• Może też zawierać inne określenia dowolnie dobrane.
Podmiotowość prawna
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą posiada: <ul style="list-style-type: none">• zdolność prawną,• zdolność do czynności prawnych,• zdolność sądową i procesową.
Właściwy rejestr
Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG).
Minimalny wymagany kapitał
Brak wymogu minimalnego kapitału.
Założyciele/ wspólnicy
Osoba fizyczna.
Okres trwania
Bez ograniczeń.

Czynności niezbędne do rozpoczęcia działalności
<ul style="list-style-type: none">• Złożenie wniosku do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG);• Przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą już w dniu złożenia wniosku o wpis.
Średni czas rejestracji
1 dzień
Reprezentacja
Przedsiębiorca prowadzący indywidualną działalność gospodarczą działa w imieniu własnym. Może jednak ustanowić pełnomocnika do prowadzenia jego spraw. Udzielenie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).
Opodatkowanie
Dochód osoby prowadzącej indywidualną działalność gospodarczą jest opodatkowany podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT).
Odpowiedzialność
Pełna odpowiedzialność majątkiem osobistym.

SPÓŁKA AKCYJNA
Preferowana forma działalności
<ul style="list-style-type: none">• Joint ventures (wspólne przedsięwzięcia) ze znaczną liczbą wspólników.• Dla podmiotów, w których nadzór ma być wykonywany jedynie poprzez radę nadzorczą.• Dla przedsięwzięć gospodarczych większych rozmiarów.• Dla podmiotów planujących wejście na giełdę.• Obowiązkowa forma działalności dla banków, firm ubezpieczeniowych, powszechnych towarzystw emerytalnych.
Firma
<ul style="list-style-type: none">• Może być obrona dowolnie, powinna zawierać dodatkowe oznaczenie „spółka akcyjna”.• Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „S.A.”
Status prawny spółki
Kapitałowa spółka handlowa.
Osobowość prawna
Posiada osobowość prawną.
Właściwy rejestr
Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).
Właściwy sąd rejestrowy
Sąd rejonowy właściwy miejscowo dla siedziby spółki.
Założyciele
<ul style="list-style-type: none">• Jeden lub większa liczba podmiotów spośród:<ul style="list-style-type: none">a) osób fizycznych,b) prawnych,c) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa

przynaje zdolność prawną.

- Nie może jej założyć – jako jedyny akcjonariusz – jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może jednak stać się następnie jedynym akcjonariuszem w spółce akcyjnej, np. poprzez nabycie wszystkich akcji.

Okres trwania spółki

- Czas oznaczony (w tym okres realizacji określonego zadania) albo nieoznaczony.
- Staje się odrębnym podmiotem prawa z chwilą objęcia wszystkich akcji – tzw. spółka akcyjna w organizacji. Osobowość prawną uzyskuje z momentem wpisu do KRS.

Statut spółki

- Forma aktu notarialnego pod rygorem nieważności.
- Powinien określać co najmniej:
 - a) firmę i siedzibę spółki,
 - b) przedmiot działalności spółki,
 - c) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony,
 - d) wysokość kapitału zakładowego oraz kwotę wpłaconą przed zarejestrowaniem na pokrycie kapitału zakładowego,
 - e) wartość nominalną akcji i ich liczbę ze wskazaniem, czy akcje są imienne, czy na okaziciela,
 - f) liczbę akcji poszczególnych rodzajów i związane z nimi uprawnienia, jeżeli mają być wprowadzone akcje różnych rodzajów,
 - g) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) założycieli,
 - h) liczbę członków zarządu i rady nadzorczej albo co najmniej minimalną lub maksymalną liczbę członków tych organów oraz podmiot uprawniony do ustalenia składu zarządu lub rady nadzorczej,
 - i) pismo do ogłoszeń, jeżeli spółka zamierza dokonywać ogłoszeń również poza Monitorem Sądowym i Gospodarczym.
- Ponadto statut powinien również zawierać, pod rygorem bezskuteczności wobec spółki, postanowienia dotyczące:
 - a) liczby i rodzajów tytułów uczestnictwa w zysku lub w podziale majątku spółki oraz związanych z nimi praw,
 - b) wszelkich związanych z akcjami obowiązków świadczenia na rzecz spółki, poza obowiązkiem wpłacenia należności za akcje,
 - c) warunków i sposobu umorzenia akcji,
 - d) ograniczeń zbywalności akcji,
 - e) uprawnień osobistych przyznanych akcjonariuszom,
 - f) co najmniej przybliżonej wielkości wszystkich kosztów poniesionych lub obciążających

spółkę w związku z jej utworzeniem.

- Zmiana postanowień statutu wymaga uchwały walnego zgromadzenia powziętej większością $\frac{3}{4}$ głosów, z zastrzeżeniem, iż uchwała zwiększająca świadczenia akcjonariuszy lub uszczuplająca prawa przyznane osobiście poszczególnym akcjonariuszom, wymaga zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczy.

Czynności niezbędne do założenia spółki

- Przyjęcie statutu spółki w formie aktu notarialnego.
- Objęcie wszystkich akcji w spółce przez akcjonariuszy.
- Wniesienie wkładów przez akcjonariuszy:
 - a) akcje obejmowane za wkłady pieniężne – obowiązek opłacenia co najmniej $\frac{1}{4}$ ich wartości nominalnej,
 - b) akcje obejmowane za wkłady niepieniężne albo za wkłady niepieniężne i pieniężne – obowiązek pokrycia kapitału zakładowego co najmniej 25.000 złotych; obowiązek pokrycia akcji obejmowanych za wkłady niepieniężne w całości przed upływem roku od zarejestrowania spółki,
 - c) agio (różnica pomiędzy ceną emisyjną a wartością nominalną akcji) musi zostać w całości uiszczona przed zarejestrowaniem spółki.
- Powołanie zarządu.
- Powołanie rady nadzorczej.
- Zarejestrowanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).

Spółka w organizacji (przed zarejestrowaniem w KRS)

Do momentu powołania zarządu, spółka reprezentowana jest przez wszystkich założycieli działających łącznie albo przez pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą założycieli.

Średni czas rejestracji

Średni czas rejestracji spółki akcyjnej to ok. 6 tygodni.

Wkłady akcjonariuszy

- Przedmiotem wkładu do spółki nie może być prawo niezbywalne lub świadczenie pracy bądź usług.
- W przypadku gdy akcjonariusz wniósł wkład niepieniężny mający wady, jest on zobowiązany do wyrównania spółce różnicy między wartością przyjętą w statucie spółki a zbywcą wartością wkładu. Statut spółki może przewidywać, że spółce przysługują wówczas także inne uprawnienia.
- Jeżeli przewidziano wniesienie na kapitał zakładowy wkładów niepieniężnych, założyciele zobowiązani są do sporządzenia pisemnego sprawozdania, które powinno przedstawiać w szczególności:

- a) przedmiot wkładów niepieniężnych oraz liczbę i rodzaj wydawanych w zamian za nie akcji i innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub w podziale majątku spółki,
 - b) osoby, które wnoszą wkłady niepieniężne,
 - c) zastosowaną metodę wyceny wkładów.
- Sprawozdanie to, co do zasady, powinno zostać zbadane przez biegłego rewidenta.

Udział akcjonariuszy w zyskach i stratach

- Akcjonariusze mają prawo do udziału w zysku wykazanym w sprawozdaniu finansowym, zbadanym przez biegłego rewidenta, który został przeznaczony przez walne zgromadzenie do wypłaty akcjonariuszom.
- Zysk rozdziela się w stosunku do liczby akcji. Jeżeli akcje nie są całkowicie pokryte, zysk rozdziela się w stosunku do dokonanych wpłat na akcje.
- Statut może przewidywać inny niż powyższy sposób podziału zysku.
- Akcjonariusze nie uczestniczą bezpośrednio w pokrywaniu strat spółki. Jednakże, zysk przeznaczony do wypłaty akcjonariuszom w danym roku należy pomniejszyć o niepokryte straty.

Kapitał zakładowy

- Minimalny kapitał zakładowy wynosi 100.000 złotych.
- Wartość nominalna akcji to minimum 1 grosz.
- Kapitał zakładowy spółki dzieli się na akcje o równej wartości nominalnej.
- Obowiązkowa weryfikacja przez biegłego rewidenta wartości wkładów niepieniężnych wnoszonych do spółki. Wyłączenie obowiązku w stosunku do wkładów, których wartość została wcześniej wiarygodnie stwierdzona (np. w sprawozdaniu finansowym).

Podwyższenie kapitału zakładowego

- Tryby podwyższenia kapitału zakładowego:
 - a) na mocy uchwały akcjonariuszy w oparciu o nowe wkłady akcjonariuszy albo w oparciu o środki spółki (kapitał zapasowy lub rezerwy utworzony z zysku spółki),
 - b) na mocy uchwały zarządu (w granicach tzw. kapitału docelowego); zarząd musi zostać wyraźnie do tego upoważniony uchwałą walnego zgromadzenia podjętą większością $\frac{3}{4}$ głosów;
- Można pozbawić akcjonariuszy prawa poboru w całości lub w części – wymagana jest uchwała walnego zgromadzenia podjęta większością $\frac{4}{5}$ głosów (także przy każdorazowym podwyższaniu kapitału zakładowego na mocy uchwały zarządu w ramach kapitału docelowego – statut może jednak upoważniać zarząd do pozbawienia prawa poboru w całości lub w części za zgodą rady nadzorczej, bez uchwały walnego zgromadzenia).

Akcje

- Imienne lub na okaziciela.
- Wydawanie dokumentów akcji akcjonariuszom:
 - a) akcje na okaziciela nie mogą być wydawane przed pełną wpłatą; na dowód częściowej wpłaty wydawane są imienne świadectwa tymczasowe,
 - b) akcje imienne co do zasady mogą być wydawane przed pełną wpłatą – wyjątek dotyczy akcji objętych za wkłady niepieniężne, które muszą zostać zatrzymane w spółce do czasu zatwierdzenia przez walne zgromadzenie sprawozdania finansowego za rok obrotowy, w których zostały w całości pokryte.
- Księga akcji:
 - a) obowiązkowo prowadzona przez zarząd,
 - b) obejmuje wpisy dotyczące akcji imiennych oraz świadectw tymczasowych,
 - c) może być prowadzona w formie papierowej lub elektronicznej.
- Akcje są niepodzielne. Mogą być wydawane w odcinkach zbiorowych.
- Zbycie akcji:
 - a) zbycie akcji imiennej lub świadectwa tymczasowego wymaga: (i) pisemnego oświadczenia na samym dokumencie akcji albo na świadectwie tymczasowym bądź w osobnym dokumencie oraz (ii) przeniesienia posiadania akcji lub świadectwa tymczasowego,
 - b) zbycie akcji na okaziciela wymaga przeniesienia posiadania dokumentu akcji na okaziciela.

Wybrane prawa i obowiązki akcjonariuszy

- Możliwość ustanowienia akcji uprzywilejowanych:
 - a) w zakresie prawa głosu – maksymalnie 2 głosy na akcję,
 - b) w zakresie dywidendy – maksymalnie 150% dywidendy przypadającej na akcje nieuprzywilejowane; ograniczenie nie dotyczy akcji bez prawa głosu (tzw. akcji niemych),
 - c) w zakresie udziału w podziale aktywów spółki w przypadku jej likwidacji.
- Statut spółki może ograniczyć prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 1/10 ogółu głosów w spółce. Ograniczenie to może dotyczyć wyłącznie wykonywania prawa głosu z akcji przekraczających limit głosów określony w statucie.

Zarząd

- Składa się z jednego lub większej liczby członków (tylko osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych).
- Kadencja – maksymalnie 5 lat.
- Zakaz konkurencji – z mocy prawa.

Nadzór

- Brak prawa indywidualnego nadzoru akcjonariusza nad spółką.
- Rada nadzorcza:
 - a) ustanowienie rady nadzorczej jest obowiązkowe,
 - b) składa się z co najmniej 3 członków; w spółkach publicznych – z co najmniej 5 członków,
 - c) nie ma prawa wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki,
 - d) na wniosek akcjonariuszy, reprezentujących co najmniej 1/5 kapitału zakładowego, wybór rady nadzorczej powinien być dokonany przez najbliższe walne zgromadzenie w drodze głosowania oddzielnymi grupami, nawet gdy statut przewiduje inny sposób powołania rady nadzorczej,
 - e) kadencja – maksymalnie 5 lat.

Walne zgromadzenie akcjonariuszy

- Protokoły walnych zgromadzeń sporządzane są w formie aktu notarialnego.
- Miejsce odbywania zgromadzeń:
 - a) miejscowość, w której spółka ma siedzibę,
 - b) inne miejsce w Polsce – tylko, gdy dopuszcza to statut spółki.
- Uczestnictwo w walnym zgromadzeniu:
 - a) możliwość udziału przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, o ile statut to dopuszcza,
 - b) możliwość głosowania drogą korespondencyjną, jeżeli przewiduje to regulamin walnego zgromadzenia.

Opodatkowanie

Spółka jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych (CIT według stawki 19%) oraz podatnikiem VAT.

Odpowiedzialność spółki

Spółka odpowiada za swoje zobowiązania całym swoim majątkiem, bez żadnych ograniczeń.

Odpowiedzialność akcjonariuszy

Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki. Ryzyko uczestnictwa akcjonariuszy w spółce ogranicza się do kapitału zaangażowanego w objęcie bądź nabycie akcji spółki.

Odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki

- Odpowiedzialność wobec wierzycieli spółki z tytułu podania fałszywych danych:
 - a) fałszywe dane dotyczące dokonania wymaganych statutem wpłat na akcje, wkładów niepieniężnych przy założeniu spółki lub podwyższeniu jej kapitału,
 - b) solidarna odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania spółki przez 3 lata od zarejestrowania spółki lub podwyższenia jej kapitału.
- Odpowiedzialność wobec wierzycieli za szkodę wyrządzoną wskutek niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości.

Wyłączenie ze spółki

Przymusowy wykup akcji akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 5% kapitału zakładowego, przez nie więcej niż 5 akcjonariuszy, posiadających łącznie nie mniej niż 95% kapitału zakładowego.

Przekształcenie/połączenie/ podział

- Przekształcenie spółki cywilnej w spółkę akcyjną – niezbędne czynności:
 - a) zmiana umowy spółki cywilnej w umowę spółki akcyjnej (wraz ze spełnieniem innych wymogów odnoszących się do utworzenia spółki akcyjnej),
 - b) wpis spółki akcyjnej do KRS.
- Spółka akcyjna:
 - a) może połączyć się z inną spółką kapitałową oraz spółkami osobowymi,
 - b) może połączyć się ze spółką europejską,
 - c) może podzielić się na dwie albo więcej spółek kapitałowych. Nie jest dopuszczalny podział, jeżeli kapitał zakładowy nie został pokryty w całości.
 - d) może być przekształcona w dowolną inną spółkę handlową (jawną, partnerską, komandytową, komandytowo-akcyjną, z ograniczoną odpowiedzialnością).

SPÓŁKA CYWILNA
Preferowana forma działalności
Prowadzenie działalności gospodarczej w stosunkowo niewielkiej skali przez minimum dwa podmioty.
Firma
Nie działa pod firmą w rozumieniu prawa cywilnego. Wspólnicy mogą określić nazwę w umowie spółki, która będzie ujawniona w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).
Osobowość prawna
<ul style="list-style-type: none">• Spółka cywilna nie jest odrębnym podmiotem prawa. Podmiotami takimi są wyłącznie jej wspólnicy.• Spółka cywilna podlega jednak opodatkowaniu podatkiem VAT i akcyzowym tak jakby była odrębnym podmiotem.
Właściwy rejestr
Wspólnicy będący osobami fizycznymi – wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).
Minimalny wymagany kapitał
Brak wymogu minimalnego kapitału.
Założyciele / wspólnicy
<ul style="list-style-type: none">• Minimum dwóch wspólników spośród:<ul style="list-style-type: none">a) osób fizycznych,b) osób prawnych,c) jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.• W zakresie wykonywanej w ramach spółki cywilnej działalności gospodarczej, przedsiębiorcami są wspólnicy.

Okres trwania spółki

- Czas oznaczony (w tym okres realizacji określonego zadania) albo nieoznaczony.
- Powstaje z chwilą zawarcia umowy spółki; umowa spółki może określić inny moment rozpoczęcia działalności w jej ramach.

Umowa spółki cywilnej

- Forma pisemna dla celów dowodowych.
- Powinna określać co najmniej:
 - a) wspólny cel gospodarczy, dla którego spółka zostaje zawarta;
 - b) określenie sposobu działania każdego ze współników dla osiągnięcia zamierzonego celu.
- Zmiana umowy spółki w drodze zgodnych oświadczeń woli wszystkich współników.

Czynności niezbędne do rozpoczęcia działalności

- Zawarcie umowy spółki w formie pisemnej.
 - Zgłoszenie umowy spółki do:
 - a) właściwego urzędu skarbowego oraz
 - b) Głównego Urzędu Statystycznego.
 - Dokonanie zgłoszenia aktualizacyjnego w CEIDG (uwzględniającego nadanie numerów NIP oraz REGON).
- Umowa spółki cywilnej podlega podatkowi od czynności cywilnoprawnych. Do zapłaty tego podatku zobowiązani są współnicy spółki. Muszą oni złożyć deklarację i uiścić podatek w terminie 14 dni od zawarcia umowy spółki.

Średni czas rejestracji

Do 1,5 miesiąca (w tym rejestracje podatkowe, GUS, ZUS).

Majątek spółki cywilnej

- Majątek spółki cywilnej – rzeczy i prawa majątkowe:
 - a) wniesione przez współników tytułem wkładu,
 - b) nabyte przez współników w ramach spółki cywilnej.
- Majątek spółki cywilnej:
 - a) stanowi współwłasność łączną współników,

- b) nie może zostać podzielony w trakcie trwania spółki.

Udział wspólników w zyskach i stratach

- Podział zysku pomiędzy wspólników:
 - a) może określać umowa spółki,
 - b) w braku postanowień umownych – udział każdego ze wspólników jest równy, bez względu na rodzaj i wartość wkładów.
- Umowa spółki może zwolnić wspólnika od udziału w stratach.
- Nie można wyłączyć wspólnika od udziału w zyskach.
- Ustalony w umowie stosunek udziału wspólnika w zyskach odnosi się w razie wątpliwości także do udziału w stratach.

Reprezentacja spółki

- W braku odmiennych ustaleń każdy wspólnik jest uprawniony do reprezentacji spółki.
- Pozbawienie wspólnika prawa reprezentacji:
 - a) na mocy umowy spółki,
 - b) na mocy uchwały spółki.

Prowadzenie spraw spółki

- Prawo i obowiązek każdego wspólnika prowadzenia spraw spółki.
- Zakres upoważnienia do prowadzenia spraw spółki:
 - a) zwykłych czynności spółki
 - b) każda czynność nagła, której zaniechanie mogłoby narazić spółkę na niepowetowane straty (niezależnie od jej zakresu, nawet bez poprzedniej uchwały wspólników).
- Przed załatwieniem przez pojedynczego wspólnika sprawy z zakresu zwykłych czynności spółki każdy z pozostałych wspólników może się sprzeciwić jej przeprowadzeniu – w takim wypadku konieczna jest uchwała wspólników.

Opodatkowanie

- Podatnikami podatku dochodowego są wspólnicy spółki, a nie sama spółka.
- Spółka cywilna może być podatnikiem podatku VAT i akcyzowego. Za zobowiązania podatkowe z tytułu podatku VAT i akcyzowego odpowiedzialni są wspólnicy.

Odpowiedzialność

- Solidarna odpowiedzialność wszystkich wspólników za zobowiązania powstałe w ramach spółki cywilnej.
- Odpowiedzialność obejmuje majątek wspólny wspólników oraz majątki osobiste poszczególnych wspólników.

Przystąpienie / wystąpienie wspólnika ze spółki

- Przystąpienie nowego wspólnika do spółki – możliwe tylko przez zmianę umowy spółki i wniesienie przez nowego wspólnika wkładu.
- Wypowiedzenie umowy spółki przez wspólnika:
 - a) przy umowie zawartej na czas nieoznaczony – na 3 miesiące naprzód na koniec roku obrotowego (termin powinien upłynąć z końcem roku obrotowego), umowa spółki może przewidywać krótszy termin wypowiedzenia,
 - b) z ważnych powodów – nawet bez zachowania terminów wypowiedzenia i niezależnie od tego, czy umowa zawarta jest na czas oznaczony czy nieoznaczony, umowa spółki nie może wyłączać prawa do wypowiedzenia umowy z ważnych powodów.

**FURTEK KOMOSA
ALEKSANDROWICZ**

ul. Królewska 16, 00-103 Warszawa
T: +48 22 581 44 00 **F:** +48 22 581 44 10
E: kontakt@fka.pl **W:** www.fka.pl
KRS: 0000278271 **NIP:** 525-22-25-600 **REGON:** 017438631

ODDZIAŁ	PRZEDSTAWICIELSTWO
Preferowana forma działalności	
Prowadzenie działalności gospodarczej zarówno w małej (mikroprzedsiębiorcy, mali przedsiębiorcy), jak i w dużej skali (banki).	Prowadzenie działalności gospodarczej jedynie w zakresie reklamy i promocji.
Firma	
Nazwa oddziału: oryginalna nazwy przedsiębiorcy zagranicznego wraz z przetłumaczoną na język polski nazwą formy prawnej przedsiębiorcy oraz dodaniem wyrazów "oddział w Polsce", np. Dulce sociedad anónima spółka akcyjna Oddział w Polsce.	Nazwa przedstawicielstwa: oryginalna nazwy przedsiębiorcy zagranicznego wraz z przetłumaczoną na język polski nazwą formy prawnej przedsiębiorcy oraz dodaniem wyrazów „przedstawicielstwo w Polsce”, np. Dulce sociedad anónima spółka akcyjna Przedstawicielstwo w Polsce.
Osobowość prawna	
<ul style="list-style-type: none">• Oddział nie jest podmiotem odrębnym od przedsiębiorcy zagranicznego i nie posiada:<ul style="list-style-type: none">a) osobowości prawnej,b) zdolności prawnej,c) zdolności sądowej (możliwość bycia stroną w postępowaniu sądowym) oraz zdolności procesowej (możliwość samodzielnego występowania przed sądem w obronie swoich interesów).• Wszystkie ww. zdolności posiada sam przedsiębiorca zagraniczny, reprezentowany w oddziale przez upoważnioną osobę.	<ul style="list-style-type: none">• Przedstawicielstwo nie jest podmiotem odrębnym od przedsiębiorcy zagranicznego i nie posiada:<ul style="list-style-type: none">a) osobowości prawnej,b) zdolności prawnej,c) zdolności sądowej (możliwość bycia stroną w postępowaniu sądowym) oraz zdolności procesowej (możliwość samodzielnego występowania przed sądem w obronie swoich interesów).• Wszystkie ww. zdolności posiada sam przedsiębiorca zagraniczny, reprezentowany w przedstawicielstwie przez upoważnioną osobę.
Właściwy rejestr	
Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).	Rejestr Przedstawicielstw prowadzony przez Ministra Gospodarki.

Minimalny wymagany kapitał	
Brak wymogu minimalnego kapitału.	
Założyciele/ wspólnicy	
Przedsiębiorca zagraniczny.	
Okres trwania	
Bez ograniczeń.	
Czynności niezbędne do rozpoczęcia działalności	
<ul style="list-style-type: none">• Wniosek przedsiębiorcy zagranicznego do KRS.• Oddział może rozpocząć działalność po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none">• Wniosek przedsiębiorcy zagranicznego do Rejestru Przedstawicielstw prowadzonego przez Ministra Gospodarki;• Przedstawicielstwo może rozpocząć działalność po uzyskaniu wpisu do Rejestru Przedstawicielstw.
Średni czas rejestracji	
1,5 – 2 miesiące	1,5 miesiąca
Reprezentacja	
Przedsiębiorca zagraniczny ustanawia osobę upoważnioną do jego reprezentowania.	
Opodatkowanie	
<ul style="list-style-type: none">• Przepływy pieniężne między zagranicznym przedsiębiorcą a jego oddziałem/przedstawicielstwem nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium Polski.• Przedsiębiorca zagraniczny prowadzący oddział/przedstawicielstwo podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym w zakresie dochodu uzyskanego w Polsce, chyba że umowy międzynarodowe o unikaniu podwójnego opodatkowania stanowią inaczej.	
Odpowiedzialność	
Pełna odpowiedzialność przedsiębiorcy zagranicznego.	
Obowiązki sprawozdawcze	
Przedsiębiorca zagraniczny jest obowiązany prowadzić oddzielną rachunkowość w języku polskim zgodnie z przepisami o rachunkowości.	

**FURTEK KOMOSA
ALEKSANDROWICZ**

Zapraszamy do kontaktowania się z nami:

r. pr. Edyta Jusiel
Wspólnik w Dziale Korporacyjnym
ejusiel@fka.pl

Diana Tavera
Marketing & Business Development Manager
dtavera@fka.pl

FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz
ul. Królewska 16, 00-103 Warsaw, Poland
T: +48 22 581 44 00 **F:** +48 22 581 44 10
E: contact@fka.pl **W:** www.fka.pl

www.fka.pl